

Roots@Groningen

VOORHEEN HUPPELDEPUP

Afdelingsorgaan Nederlandse Genealogische Vereniging
Afdeling **Groningen** - jaar **2010** - jaargang **17** - nr. **3**

Roots@Groningen

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Abonnementen

Roots@Groningen wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à € 9,00 per afdeling/lidmaatschap) van de afd. Groningen.

Dit kunt u aanvragen bij de landelijke ledenadministratie: NGV, Postbus 26, 1380 AA te Weesp.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op Roots@Groningen door overmaking van een bedrag van € 9,00 op girorekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Ten Boer onder vermelding van 'Abonnement Roots@Groningen'.

Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk **vóór 1 november** van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers 2006 t/m 2009 kosten € 3,00 en volledige jaargangen € 9,00, inclusief porto.

Losse nummers van eerdere jaargangen, voor zover voorradig, kosten € 1,00 per stuk en volledige jaargangen € 2,00. Dit alles bij afhalen en dus exclusief porto.

Deze kunnen besteld worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers en/of jaargangen.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen krijgen een auteursexemplaar. Meerdere exemplaren te verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Kopij voor Roots@Groningen

Kopij voor het volgende nummer **uiterlijk begin november 2010** toesturen aan het redactieadres:

Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen

of via e-mail redactie@groningen.ngv.nl.

Enige spelregels

- Auteurs van artikelen en genealogische publicaties geven door het inzenden toestemming tot publiceren in zowel Roots@Groningen als op de website van de NGV-afdeling Groningen, tenzij de auteur bij inzending uitdrukkelijk een voorbehoud maakt.
- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen.
- Bij voorkeur insturen via e-mail, op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van Roots@Groningen.
- Artikelen kunnen door de redactie (na overleg met de auteur) worden bewerkt/ingekort.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst.

Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, dit alles ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende Roots@Groningen, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentietarieven bij de penningmeester.

Advertenties met een genealogische inhoud (door de redactie te bepalen) en een lengte van maximaal 10 regels kosten € 5,00 voor leden en € 8,50 voor niet-leden. Maximaal één plaatsing per jaar. Indien gewenst kan de advertentie tevens op het "prikbord" van onze website worden geplaatst voor € 2,50 extra. Totaal derhalve voor € 7,50, resp. € 11,00.

Website NGV afdeling Groningen:

<http://groningen.ngv.nl>

Inhoud Roots@Groningen

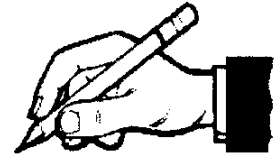
Voorwoord	69
Benefietconcert	69
Afdelingsprogramma + Agenda .	70
Genealogisch voorstellen.	72
Naamslijsten XXIV, Voerlieden te Groningen, 1799	73
Buitenlandse werklieden	73
Hobby uit hobby: Sebo Abels	75
Drielingen in de provincie Groningen vóór 1811	76

september 2010, jaargang 17 nr. 3

Niet-alledaagse boedilverdeling	80
Dubbelganger Hendrik Werk (2) . .	82
Malle Bine (Tubine Jans)	84
Liever geen echte Fries!	87
Een open einde. Derkje Hindriks . .	88
Allem@@l digit@@l (nr. 31)	92
Interview met Geert Braam	94
Boekenrubriek	96
Nieuws van de archieven	98
Vragenrubriek	99

Voorwoord

Henk Hartog, redacteur

Voor u ligt alweer het laatste nummer van de 17^e jaargang van ons afdelingsblad.

Ondanks het feit dat er steeds meer op internet wordt gepubliceerd, is de redactie er tot nu toe immer zonder grote problemen in geslaagd het blad (eerst *HuppelDePup*, nu *Roots@Groningen*) te vullen. Sterker nog, altijd was er wel een redelijke reserve aan artikelen.

Maar langzamerhand droogt de voorraad op. We zouden natuurlijk een nummer kunnen vullen met allemaal bijdragen van Nell Elema, Antonia Veldhuis en de redactie, maar dat kan toch niet de bedoeling zijn. Daarom onze oproep: als u nog een kort verhaal (maximaal vier à vijf bladzijden) voor ons afdelingsblad heeft, aarzel dan niet en stuur het op naar het redactieadres.

In dit nummer spelen we in op de actualiteit met twee artikeltjes.

Onlangs werd een vrouw uit Zeist veroordeeld wegens het te vondeling leggen van haar pasgeboren kind. Ook vroeger kwam dit voor, getuige het verhaal van Nell Elema en Bram van der Laan. En deed hoofdpersoon Derkje Hendriks uit de bijdrage van Antonia Veldhuis hetzelfde met haar kinderen als de van kindermoord verdachte vrouw in Nij Beets (Fryslân) in augustus? Lees het!

Dat boedilverdelingen soms ingewikkeld zijn, laat Arie Buurma zien in zijn artikel over "Een niet-alledaagse boedilverdeling". Enige kennis van wettelijke regelingen en goed kunnen rekenen is hierbij geen overbodige luxe.

Verder lijkt Henk Werk er eindelijk in geslaagd de dubbelganger van Hendrik Werk te identificeren. En hebben Nell Elema en Bram van der Laan een overzicht gemaakt van drielingen, die vóór 1811 in de provincie Groningen zijn geboren. Waarbij aanvullingen welkom zijn.

We laten u in dit nummer wederom via twee interviews kennis maken met een medewerker van de Groninger Archieven én met een vaste bezoeker daarvan. Die zijn er namelijk nog steeds: mensen die zich niet beperken tot het vinden van geboorte-, huwelijks- en overlijdensdata op internet, maar regelmatig dieper in de archiefstukken duiken en daarbij vaak verrassende gegevens vinden. Er is nog veel te ontdekken, ook in de 19^e eeuw, zoals schrijver dezes het afgelopen jaar meerdere malen ervoer.

En als u iets aardigs of bijzonders hebt gevonden, maak er dan een pakkend verhaal van, en stuur het naar – bijvoorbeeld – de redactie van dit blad.

Onze lezers zullen u dankbaar zijn. Veel plezier met dit nummer.

Benefietconcert 25 september *Stichting Vrienden van Fatma*

De *Stichting Vrienden van Fatma* is een initiatief van enkele collega's van Fatma Abdelaziz. Fatma werkte bij de Groninger Archieven en is op 21 maart 2010 door haar ex-echtgenoot om het leven gebracht. Fatma liet vier kinderen achter in de leeftijd van vijf tot dertien jaar. De stichting wil geld inzamelen om voor de kinderen wat extra's te kunnen betekenen.

Op zaterdag 25 september 2010 organiseert de stichting een benefietconcert om geld in te zamelen. Als locatie is gekozen voor Paviljoen Sassenhein aan de Lutsborgsweg 53 te Haren, en de aanvang is 16.00 uur. Verschillende artiesten werken er aan mee. Zie voor meer informatie de website www.vriendenvanfatma.com.

Afdelingsprogramma

Johan Waterborg en Eilko van der Laan

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het Hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station. Toegang is gratis.

Woensdag 20 oktober 2010

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *HISGIS: digitale kennis over landschap, erfgoed & sociaal/economische ontwikkelingen in het verleden*

Spreker : Prof. dr. Hans Mol

HISGIS is een digitaal pakket voor het verwerken van ruimtelijke informatie: kaarten op het scherm met daarachter informatie over wat er op te zien is. Aan elke kaart zijn tabellen verbonden met tekst en cijfers. Omgekeerd zijn alle tabellen weer gekoppeld aan een kaart. De fundering ervan bestaat uit het gedigitaliseerde oudste kadaster (van 1832). Daar- op sluiten chronologische en thematische kaartlagen aan die op diverse manieren met elkaar te combineren zijn. HISGIS biedt genealogen een schat aan informatie. Iedereen die in 1832 ook maar een snipper grond bezat is terug te vinden, inclusief de exacte locatie van zijn/haar bezit.

Prof. dr. Hans Mol van de Fryske Akademy zal komen vertellen over de achtergronden en de mogelijkheden, nu en in de toekomst, van HISGIS.

Zaterdag 23 oktober 2010

Genealogische beurs in Wiesmoor, Ostfriesland

Locatie : Schulstraße 8, 26639 Wiesmoor (Duitsland)

Aanvang : 10.00 uur **Einde**: 16.00 uur

Organisator : (mede) NGV Afdeling Groningen

Toegang : Vrije toegang voor leden en niet-leden

De *Upstalsboom Gesellschaft*, de Genealogische vereniging in Ostfriesland, organiseert een genealogiebeurs in het dorp Wiesmoor. Ook onze afdeling zal hier met een stand aanwezig zijn, net als andere genealogische en streekhistorische verenigingen in de regio. Voor meer informatie (email): pr@groningen.ngv.nl.

Dinsdag 9 november 2010

Aanvang : 19.30 uur (vanaf 19.15 uur verzamelen in de hal)

Thema : Afdelings-Leden-Vergadering

Agenda :

1. Opening en vaststelling van de agenda
2. Mededelingen
3. Notulen Afdelings-Leden-Vergadering van 6 april 2010
4. Begroting 2011
5. Algemene Vergadering (AV): terugblik op de AV van 24 april 2010, voorbereiding op de AV van 27 november 2010
6. Wat verder ter tafel komt
7. Rondvraag en Sluiting

De agendastukken worden op de Afdelings-Leden-Vergadering ter inzage gelegd. U kunt zich ook op deze vergadering voorbereiden door de stukken van te voren telefonisch, schriftelijk of per e-mail aan te vragen bij de secretaris dhr. E.F. van der Laan, e-mail: secretaris@groningen.ngv.nl.

Zaterdag 13 november 2010

Aanvang : 13.30 uur (archief geopend van 10-16 uur)

Thema : *Historie van en genealogisch onderzoek in Oost-Friesland*

Spreker : Dhr. Klaas-Dieter Voß.

De heer Voß is voorzitter van de *Upstalsboom Gesellschaft*, onze zustervereniging in Oostfriesland. De heer Voß zal ons vertellen over de achtergronden van de historie van Oost-Friesland en daarmee inzicht geven in de genealogische bronnen die er zijn voor dit gebied. Hij zal ook ingaan op waar deze bronnen zich bevinden en geraadpleegd kunnen worden. Ook zal de heer Voß uitleg geven over de moeilijkheden voor genealogen in Duitsland en de redenen daarvoor.

Let wel: De heer Voß spreekt een beetje Nederlands, maar de lezing zal toch bijna volledig in het Duits gehouden worden.

Agenda

- 22 sept. **Personenvervoer per trekschuit**, lezing door Reinder Reinders. Lezing wordt georganiseerd door de *Stichting Monument en Materiaal*. In de Groninger Archieven, Cascadeplein 4. Aanvang 20 uur. Zaal open 19.30.
- 25 sept. De 7^e **Mernedag** te Ulrum van 10-17 uur. Met historische markt, culturele activiteiten enzovoorts. In het kader van de Afscheiding in 1834 worden door de *Stichting Ulrum 1834* allerlei activiteiten georganiseerd. Tijdens de markt zullen door een aantal personen lezingen worden gehouden en er zal in allerlei opzichten worden gezorgd voor de nodige gezelligheid. De markt zal zijn in het Ontmoetingscentrum en de lezingen in de Hervormde Kerk.
- 6 okt. Lezing door kunsthistorica Jikke van der Spek over **Hendrik Nicolaas Werkman**. In de Groninger Archieven. Aanvang 20 uur. Toegang gratis.
- 16 okt. **Dag van de Groninger Geschiedenis**, hét evenement voor iedereen, die belangstelling heeft voor de cultuurgeschiedenis van onze provincie. Het thema van de dag is dit jaar: **Land en Water**. Dit is ook het onderwerp van de landelijke Week van de Geschiedenis, die dan begint.
- 10 nov. Lezing door socioloog en historicus Jannes Houkes over **125 jaar socialisme en arbeidersbeweging in Groningen**. Met een optreden van het koor *De Volksstem*. In de Groninger Archieven. Aanvang 20 uur.
- 17 nov. Lezing over **Opgravingen op het Martinikerkhof**. In de Groninger Archieven. Aanvang 20 uur.

Geschiedenis Literatuur Architectuur Natuur
Duitse boeken voor Duitse prijzen

Boeken over Groningen

BOEKHANDEL
GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53
9712 HC Groningen

050-312 25 23
info@godertwalter.nl
www.godertwalter.nl

Genealogisch voorstellen

Johan Waterborg

In deze rubriek komen (nieuwe) leden aan het woord die zich voorstellen, vertellen aan welke namen ze werken en wat hun andere hobbies zijn. Wilt u zich ook voorstellen: Miltje, briefje of telefoontje naar waterborg@ziggo.nl (voor adres en telefoonnummer: zie omslag) en u staat hier een volgende keer.

De heer **Yme Drost** (y.drost@home.nl) doet onderzoek naar de volgende families: Drost (Westerkwartier, Achtkarspelen), Kooistra (Oostwold, Leek), Cazemier (Midwolde), Iwema (Lagemeeden, Zuidhorn) en Eikelaar (Hoogkerk).

De heer Drost is Projectcoördinator Family Tree DNA voor de groepen: Netherlands, Drost en "I1d-L205". Hij doet al 25 jaar aan genealogisch onderzoek.

Mevrouw **Ringers-Venema** (a.ringers@home.nl) uit Rosmalen doet onderzoek naar de volgende families: Venema (Scheemda – Eexta, Veendam, Muntendam), Grimminga (Groningen, Nieuwe-Pekela, Veendam), Hazewinkel (Veendam) en Kater (Pekela's, Veendam).

Mevrouw Ringers-Venema is vooral op zoek naar aanvullende gegevens over haar voorouders en vindt het boeiend om te zien hoe genealogie en geschiedenis met elkaar verweven zijn.

De heer **Hans Osinga** (jbaj.osinga@widemis.nl) schrijft:

"Mijn familie komt voor het overgrote deel uit Fryslân. Daarom ben ik ook lid van de afdeling Fryslân van de NGV.

De familie De Vries (moederskant) woonde al sinds de 18de eeuw afwisselend in het Westerkwartier van Groningen (Doezum, Opende, Marum etc.) en in de Friese gemeente Achtkarspelen (Surhuizum). Ik zoek ook de familierelatie met Renze de Vries, oud-voorzitter van FC Groningen, die hoogstwaarschijnlijk ook familie is.

De familie Tjoelker (moederskant) komt oorspronkelijk uit Augustinusga (Achtksarpelen), maar heeft zich ook in heel Groningen verspreid, o.m. in Doezum, Loppersum en Siddeburen.

De familie Slump (moederskant), vroeger ook wel als Slimp geschreven, komt oorspronkelijk, voor zover de gegevens van mijn vader's onderzoek (W.P.J. Osinga) reiken, uit Zuidwest Friesland. Er is ook migratie naar Groningen geweest, in elk geval Loppersum.

Wat betreft de Huizenga's, is mij bekend dat Auko Huizenga uit Loppersum ca. 1968 getrouwd is met Adriaantje Zondervan uit Groningen, dochter van Pieter Zondervan, oorspronkelijk uit Franeker. Adriaantje Zondervan was een kleindochter van en werd vernoemd naar Adriaantje Osinga, een volle nicht van mijn opa/pake Bauke Osinga. Auko Huizenga (geb. 1922) overleed in 1978 op 58-jarige leeftijd in Loppersum. Ik zou graag meer te weten komen van hun oorsprong."

Naamslijsten

Willem G. Doornbos, Groningen

XXIV

Voerlieden van de stad Groningen, 1799

Op den requeste van:

H. van Dijken
Hindrik Siccama
H. Wening
J. Feeringa
H.J. Eelen
J. Edser
David Arends
Geert Wiggers
Gerke H. Roseboom
de weduwe Hekman

de weduwe G. Obbens
Spijn A. Chrispijn
F. Sickens
L. Ensink
Hinderik Marrink
Jan Bras
Berent van Zweeden
K. Bos
K.M. van der Noord

alle 19 voerlieden in deze stad, hoe zij klagende over de wagenmeester Jan Dijk, zo wel over het niet betalen wegens het rijden van bagagiewagens als anders zederd bijna een geheel jaar als deszelvs onkunde tot dien post, wordende door hem aan remonstranten ook in't geheel geen rekening gedaan van hun Lemmersche, Zwolsche en Coeverder beurten, kunnende zij het zonder betaaling niet langer volhouden, waarom zij gaarn zouden zien van zulk eenen onkundigen wagenmeester, die van geen weg of route weet, als ook niet hoe het met de bons zit, te worden ontslagen, en tevens verzogten dat hun een bekwaam man als wagenmeester mogt worden geaccordeert. De municipaliteit heeft in't verzoek pro ut jacet gedifficulteert.

Bron

GrA, nnr 321, rekestboek, deel 80, 31 okt. 1799

Buitenlandse werklieden

Henk Hartog

“Gelezen een adres van **J. Bunt** en consorten te Groningen, klagende over gebrek aan werk, voornamentlijk veroorzaakt door de overkomst van veele buitenlandsche werklieden.

(...) dat de Gouverneur met leedwezen heeft vernomen de ongelegenheid waarin zij adressanten, ten gevolge van werkloosheid, verkeren; doch dat de Gouverneur niet bevoegd is de ingezetenen en werkbazen te verpligten om bij voorkeur inlandsche werklieden te gebruiken, en dat even als het ieder werkman vrijstaat te werken voor wien hij wil, het even zoo aan een ieder vrij is die werklieden te bezigen, die hij verkiest.”

Bron

Secretarie gemeente Groningen 1816-1916, ingekomen stukken november 1835 (toegang 1399, inv.nr. 1500), aktenr. 19, d.d. 4-11-1835; brief van de gouverneur van de provincie.

Het Veenkoloniaal Museum in Veendam . . .

het meest verrassende museum van het noorden !

Sinds oktober 2004 zitten wij in het nieuwe Cultuurcentrum Van Beresteijn.
Onze permanente expositie over de Veenkoloniën
is geheel aangepast.

Wij kunnen nu op professionele wijze uw familiereünie
of personeelsuitje verzorgen.

Ook verzorgen wij lezingen over bijv. Vervening in het noorden,
Kapiteinsvrouwen aan boord, Van Snabbeschuit tot Coaster
of over de Landbouw / Industrie.

Veenkoloniaal Museum

Museumplein 5, Veendam, tel 0598 364224
www.veenkoloniaalmuseum.nl

Hobby uit hobby. Sebo Abels en ...

Klaas Niemeijer, Vries

In deze rubriek vertellen lezers over hun hobby. Dat is dan niet de genealogie, maar een bezigheid die daaruit is ontstaan en intussen minstens evenveel tijd in beslag neemt. Deze keer draaien we het om: genealogie die uit een andere bezigheid is ontstaan. Ik heb de vragen gemaild, de antwoorden liet ik zo veel mogelijk onveranderd. Wilt u ook in deze rubriek, mail of schrijf mij: kenjniemeijer@planet.nl.

- **Vertel wat over jezelf. Leeftijd, woonplaats, beroep, partner, alles wat je kwijt wilt. Hoe lang doe je aan genealogie, hoe is die hobby ontstaan?**

Beste mensen, mijn naam is Sebo Abels.

Vanaf mijn 12^e jaar houd ik me bezig met genealogie. In 1954 kreeg ik van een nicht van mijn vader, mevrouw Atzema-Douwes, te Weiwerd, een stamboom geschreven in 1824, door Jan Lantinga, wonende te Groningen, waarin een deel van zijn en mijn doopsgezinde familie staat beschreven. Het geschreven boek behandelt de familie Lantinga, uit Nieuw Scheemda, vanaf 1742.

Het rechtstreekse gevolg is geweest dat ik ben gaan zoeken naar alle doopsgezinden welke trouwden voor 1811 in Noord-Nederland en Noord-Duitsland, die ik, zoals voor zich spreekt, nooit allemaal zal vinden. Aan de hand van gezinsreconstructies probeer ik meer inzicht te verkrijgen in de geschiedenis van de Doopsgezinde gemeenschap voor 1811.

In 2002 is verschenen van mijn hand *De Doopsgezinde families in het Oldambt [1520-1811]*, daarnaast in hetzelfde jaar de *Geschiedenis der Doopsgezinden in het Oldambt [1577-1811]*.

En ik hoop tegen het einde van dit jaar te laten verschijnen: *De Doopsgezinde families in Selwerd en de Groninger Veenkoloniën [ca.1550-1811]* en *Geschiedenis der Doopsgezinden in Selwerd en de Groninger Veenkoloniën [ca.1615-1811]*.

Het zoeken van doopsgezinden vindt met name plaats via de rechterlijke archieven der verschillende kerspels, mede ook omdat doopsgezinden alleen op volwassen leeftijd worden gedoopt. Alleen deze dooplijsten zijn in veel gevallen niet bewaard gebleven, en evenmin zijn er veel doopsgezinde huwelijken systematisch bewaard gebleven. Praktisch gesproken betekent dit, dat ik doorgaans niet zoek naar de ouders van een persoon door vele archiefbronnen door te nemen, nee, ik neem tegelijkertijd één archiefbron door welke ik samen met Tobias Wagenaar verwerk tot regesten. Waarbij we alle akten verwerken en niet alleen die akten waarin doopsgezinden voorkomen. De reden hiervan is dat ik niet van iedereen weet of hij/zij wel of niet doopsgezind is. Op deze manier is het mogelijk vele personen te traceren in een bron, en vervolgens mij niet bekende doopsgezinde personen toe te voegen.

- **Hoeveel tijd neemt het intussen in beslag en wat vind je eventuele partner daarvan? Kom je nog toe aan genealogie en andere hobby's. Wat zijn die andere hobby's.**

De tijd die mijn hobby inneemt ligt tussen de 25 en 60 uren per week. Mijn vrouw is van mening dat ik datgene moet doen wat ik leuk vind, haar interesseert het niet echt. Mijn andere hobby's zijn geschiedenis, tuinieren, geiten melken, fietsen, wandelen etc.

• **Wat kunnen de lezers voor jou betekenen en andersom?**

Zo nu en dan worden mij door lezers vragen gesteld, welke zo goed mogelijk door mij worden beantwoord, uiteraard gaat het doorgaans om die vragen die zijn overgebleven

• **Zit je nog met een brandende vraag betreffende genealogie of de hobby waarover je vertelde?**

Mijn brandende vraag luidt: Wie heeft buiten de twee verschillende exemplaren van de stamboom van de familie Lantinga, welke ik nu in de kast heb staan, nog een derde originele exemplaar van de hand van Lantinga? Waarschijnlijk heeft hij er 5 stuks geschreven.

Overzicht van drielingen in de provincie Groningen (tot 1811).

Petronella J.C. Elema en Abraham van der Laan

In de provincie Groningen komt door de eeuwen heen een ontelbaar aantal tweelingen voor. Drielingen waren er óók; hun aantal was echter beperkt en daarom nog wel op een rijtje te zetten.

In de loop der jaren noteerden wij – zo terloops – die vermeldingen. Hoewel wij er ons van bewust zijn dat dit mogelijk niet alle Groningse drielingen zijn, leek het ons wel aardig om de door ons gevonden gegevens alvast te publiceren.

Aanvullingen over de gezinnen worden op prijs gesteld! En als iemand nog een Groninger drieling uit deze periode kent, is dat ook welkom.

Reacties graag naar:

Petronella J.C. Elema – pjc.elema@planet.nl

Abraham van der Laan – bram.vanderlaan@quicknet.nl

A **Jann Jansen** (vanaf 1630: **Jan Jansen Vechter**) tr. **Gese Harmens**.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Aaltjen**, geb./ged. Appingedam 25/27-8-1626.
- 2 **Geeske**, geb./ged. Appingedam 6/9-12-1627.
- 3 **Aaltjen**, geb./ged. Appingedam 29-9-/3-10-1630.
- 4 **Abraham**, geb./ged. Appingedam 10/11-11-1632 (drieling).
- 5 **Isaac**, geb./ged. Appingedam 10/11-11-1632 (drieling).
- 6 **Jacob**, geb./ged. Appingedam 10/11-11-1632 (drieling).
- 7 **Gese**, geb./ged. Appingedam 26/27-9-1635.

B **Menno Peters**, overleden voor 2-3-1636, tr. Tinallinge 28-5-1620 **Geertjen Jans**, afkomstig uit Bedum.

Uit dit huwelijk (ged. Tinallinge):

- 1 **Jacob**, ged. 12-5-1622 (alleen vader wordt genoemd).
- 2 **Jan**, ged. 30-12-1625 (alleen vader wordt genoemd).
- 3 **Jan**, ged. 7-1-1627 (alleen vader wordt genoemd).
- 4 **Tonnis**, ged. 15-11-1629 (alleen vader wordt genoemd).
- 5 **Bauwe**, ged. 17-1-1633 (een van een drieling, alleen vader wordt genoemd, de drielingen worden in het doopboek aangeduid als "tergemini").

- 6 **Martjen**, ged. 17-1-1633 (een van een drieling, alleen vader wordt genoemd).
- 7 **Scheltjen**, ged. Tinallinge 17-1-1633 (een van een drieling, alleen vader wordt genoemd).
- 8 **Menno**, ged. Tinallinge 2-3-1636 (vader overleden).

C **Bole Dercks**, otr. Weiwerd 12-10-1634 **Mette Reems**, afk. uit Tjuchum.

Uit dit huwelijk (ged. Weiwerd):

- 1 **Anne**, ged. 24-9-1643 (alleen vader wordt genoemd).
- 2 **Abraham**, ged. 24-11-1644 (een van een drieling, alleen vader wordt genoemd).
- 3 **Isaac**, ged. 24-11-1644 (een van een drieling, alleen vader wordt genoemd).
- 4 **Jacob**, ged. 24-11-1644 (een van een drieling, alleen vader wordt genoemd).

D **Lammert Jurriens [Haen]**, tr. **N.N.**

Uit dit huwelijk (ged. Uithuizen):

- 1 **Peter Lammers**, ged. (voluit) 25-12-1667 (een van een drieling, tegelijk uit een moeder geboren, maar niettemin wordt haar naam verzwegen!).
- 2 **Anne**, ged. 25-12-1667 (een van een drieling).
- 3 **Maria**, ged. 25-12-1667 (een van een drieling).

E **Hidde Hindricks**, zoon van *Hindrik Hiddes* en *Geertjen Ariens*, tr. **Anne Ipes**, ged. (als **Anie**) Westeremden, 10-6-1638, dochter van *Ipe Egges*, verver, en *Welmet N.N.*

Uit dit huwelijk (ged. Westeremden):

- 1 **Geertjen**, ged. 15-8-1669.
- 2 **Ipe Egges**, ged. (voluit) 5-5-1672 (een van een drieling).
- 3 **Hindrick Hiddes**, ged. (voluit) 5-5-1672 (een van een drieling).
- 4 **Jan Ebels**, ged. (voluit) 5-5-1672 (een van een drieling).
- 5 **Welmoet**, ged. 6-2-1676.

F **Eltje Frericks Vos**¹, otr. Termunten 14-8-1669 **Grietje Jans**, afk. uit Nienhuis.

Uit dit huwelijk o.a. (geb. Termunterzijl, ged. Termunten):

- 1 **Jan**, ged. 25-12-1674.
- 2 **Frouwke**, ged. 25-12-1674.
- 3 **N.N.**, (drieling, doch een is terstont overleden).

G **Henrick Aljes**, tr. Usquert 29-3-1668 **Anje Dercx**, afk. van Watwerd.

Uit dit huwelijk (ged. Uithuizen):

- 1 **Derck**, ged. 22-10-1671.
- 2 **Frerick**, ged. 14-10-1677.
- 3 **Hebel**, ged. 7-9-1679.
- 4 **Jelte**, geb. bij de Dijk, ged. 18-9-1681 (drieling).
- 5 **Eelje**, geb. bij de Dijk, ged. 18-9-1681 (drieling).
- 6 **Haije**, geb. bij de Dijk, ged. 18-9-1681 (drieling).

- H **Garnt Peters**, wednr., tr. 1^e **N.N.**, tr. 2^e, otr. Oldehove 3 juli 1687 **Jantjen Frerix**, weduwe van Arjen Jans.
 Uit dit huwelijk (ged. Oldehove):
- 1 **Hilje**, geb. op Englum, ged. 4-5-1690 (drieling).
 - 2 **Sjouwcke**, geb. op Englum, ged. 4-5-1690 (drieling).
 - 3 **Heijlke**, geb. op Englum, ged. 4-5-1690 (drieling).
- I **Geert (Hendrix) de K(C)rijger**, soldaat, tr. Delfzijl 4-6-1688 **Antje Hindrix**.
 Uit dit huwelijk:
- 1 **Grietjen**, ged. Delfzijl 26-12-1698 (één van een drieling).
 - 2 **N.N.**
 - 3 **N.N.**
- J **Luppo Fockes**, tr. Beerta 30-11-1690 **Hilke Lefferts**.
 Uit dit huwelijk:
- 1 **Diertert**, ged. Finsterwolde augustus 1703 (een van een drieling).
 - 2 **Leffert**, ged. Finsterwolde augustus 1703 (een van een drieling).
 - 3 **Hindrikje**, ged. Finsterwolde augustus 1703 (een van een drieling).
- K **Peter Hajes**, tr. Heveskes 14-4-1720 **Trijntien Jans**, weduwe van L. Berents.
 Uit dit huwelijk:
- 1 **Haje**, ged. Heveskes 24-3-1724 (een van een drieling).
 - 2 **N.N.**
 - 3 **N.N.**
- L **Ibel Mensens**, overl. Groningen oktober 1753, tr. 1^e **Henrica den Olden**, overl. Groningen 21-8-1749.
 Uit dit huwelijk (ged. Groningen):
- 1 **Maria**, geb. Carolieweg 17 mei 10 vesp., ged. (R.K.) 18-5-1745 (een van een drieling, get. Maria Mensens). *Dus een kind ged. 18 mei, de andere twee 19 mei.*
 - 2 **Henrica**, geb. Carolieweg, ged. (R.K.) 19-5-1745 (een van een drieling, get. Egbertus Monfons).
 - 3 **Juliana**, geb. Carolieweg, ged. (R.K.) 19-5-1745 (get. Jacobus Schoonbeeck). Het tweede kind is geb. 19 mei 1 uur 's nachts, het derde kind is geb. 19 mei 4 uur 's morgens.
 - 4 **Petrus**, geb. Carolieweg, ged. (R.K.) 19-9-1747 (een van een tweeling, get. Petrus Mensens).
 - 5 **Bernardus**, geb. Carolieweg, ged. (R.K.) 19-9-1747 (een van een tweeling, get. Petrus Mensens).
- Ibel Mensens** hertr., tr. Groningen (get. Maria Mensens en Louijsa Valois) 15-11-1751 **Maria Isebrants**.
 Uit dit huwelijk:
- 6 **Aldegundis**, ged. 4-10-1752 (een van een tweeling, geb. om 10 uur 's morgens, get. Aldegundis IJsebrands).
 - 7 **Juliana**, ged. 4-10-1752 (een van een tweeling, geb. om 10 uur 's morgens, get. Catharina Schoonbeeck).

M **Jan Derks**, tr. (huwelijk niet gevonden, huwelijkscontract Woldendorp 23 december) 1762 **Eemke Tiapkes**.

Uit dit huwelijk (geb./ged. Woldendorp):

- 1 **Derk**, geb./ged. 8/12-2-1764.
- 2 **Hindrik**, geb./ged. 8/12-2-1764.
- 3 **Jacob**, geb./ged. 9/12-2-1764. (dus 1 dag later geboren!).
- 4 **Trijnje**, ged. Woldendorp 25-12-1766.
- 5 **Jan Hemmes**, ged. w.s. tussen 2 april en 29 oktober 1769.

Eemke Tiapkes tr. 1^e Woldendorp 26-3-1752 **Menso Harmens**.

Woldendorp 23 december 1762

Voor hem: *Hindrik Derks* broer, *Hilke Derks* moeij, *Derck Hindriks* en *Eevke* (???)
Wups neef en aang. nicht, *Hindrik Roelfs* aang. neef.

Voor haar: *Meerten Tiapkes*, *Hidde Tiapkes* en *Nantje Fransen* e.l., *Jacob Tiapkes*
broers.

Wagenborgen (fol.434) 23 juni 1780 – huwelijkscontract *Harm Menses*, van
Woldendorp, en *Kunne Habbes*, van Wagenborgen.

Voor hem: *Eemke Tjapkes* moeder, *Sikko Jakobs* aangetrouwde broer, *Derk Jans*,
Hindrik Jans en *Jakob Jans*, halfbroers, *Harm Tjapkes* halve oom.

Voor haar: *Berent Habbes* broer, *Jan Derks*, *Hillebrant Ates* en *Geert Eps*, voogden
over de minderjarige broer *Jan Habbes*. *Hillebrant Ates* en *Jan Ates*, halve ooms.

De drieling is dus (in 1780) nog in leven.

N **Kornelis Jakobs**, tr. **Sijbrig Jans**.

Uit dit huwelijk (ged. Ezinge):

- 1 **Jakob**, ged. 16-11-1766.
- 2 **Jan**, ged. 16-11-1766.
- 3 **Aagtje**, ged. 16-11-1766.

O **Egbert Waalkens**, tr. Nieuw-Beerta 22-3-1771 **Frouke Nantkens**.

Uit dit huwelijk (Nieuw-Beerta):

- 1 **Waalke**, ged. 10-5-1772 (een van een tweeling).
- 2 **Trijntie**, ged. 10-5-1772 (een van een tweeling).
- 3 **Nantko**, ged. 13-2-1774.
- 4 **Jan**, ged. 28-3-1777.
- 5 **Reint**, ged. 29-10-1780.
- 6 **N.N.**, ingeschreven Nieuw-Beerta 17-2-1783. (*Egbert Waalkens* vrouw is op
- 7 **N.N.**, den 17 febr. bevallen van 3 zoonties, allen overleden voor den
- 8 **N.N.**, doop, 2^e op 20 en het 3^e den 21 febr.)

P **Hoite Luppes**, tr. **Albertje Willems Haiting**.

Uit dit huwelijk geb./ged. Nieuweschans):

- 1 **Anne**, geb./ged. 26-7-/2-8-1789, drie zoons, *Anne* is dus een jongen.
- 2 **Tidde**, geb./ged. 26-7-/2-8-1789.
- 3 **Jan**, geb./ged. 26-7-/2-8-1789.

Noot

- 1 P. Bos, "Jan Tonny's en Epke te Wagenborgen en hun nakomelingen", *Gruoninga*, jrg. 33 (1988), blz. 143 e.v..

Een niet-alledaagse boedelverdeling

Arie Buurma, Zuidhorn

Iedere genealoog of amateur-genealoog krijgt vrijwel zeker vroeg of laat te maken met erfenissen en boedelverdelingen en de gevolgen daarvan.

Zo raakte ik tijdens onderzoek naar de familie Bergsma betrokken bij een boedelverdeling, die mij bijzonder boeide.

Met deze korte uiteenzetting wil ik proberen de geïnteresseerde lezer op weg te helpen bij de ontrafeling van een wettelijke verdeling bij een boedelscheiding, met als voorbeeld de scheiding en deling van de boedel na het overlijden van Pier Hendriks Holtrop, gehuwd met Froukje Fokkes Posthuma.

Pier Holtrop, bekend geworden als degene die de Piers- of Holtropswijk heeft laten graven te Marum, trouwde op 20 juli 1850 te Marum in gemeenschap van goederen met bovengenoemde **Froukje Posthuma**. Zij kregen samen vier kinderen:

1. **Lutske**, geb. 16-12-1850, overl. 15-2-1852, 1 jaar oud.
2. **Lutske**, geb. 23-12-1852, overl. 28-6-1921, 68 jaar oud.
3. **Fokke**, geb. 12-11-1854, overl. 7-3-1873, 18 jaar oud.
4. **Ebeltje**, geb. 31-12-1856, overl. 30-4-1859, 2 jaar oud.

Pier Holtrop overleed op 19 juni 1858, slechts 34 jaar oud, als landbouwer te Marum. Het gezin bestond toen uit vader, moeder en drie kinderen; de eerste dochter Lutske was reeds overleden.

Zijn weduwe hertrouwde op 13 oktober 1861 met **Hendrik Bergsma**, halfbroer van haar overleden man en knecht bij haar, geboren 6-12-1837 te Marum.

Zoals gebruikelijk bij een 2^e huwelijk lieten zij een huwelijkscontract opmaken.¹ Volgens dit contract huwden zij in ongemeenschap van roerende en onroerende goederen, doch in gemeenschap van winst en verlies.

Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren:

1. **Ebeltje**, geb. 15-7-1862.
2. **Asseliena**, geb. 9-8-1864.
3. **Wolter**, geb. 6-2-1867.
4. **Erenst**, geb. 14-7-1871.
5. **Fokke**, geb. 6-5-1874.

De hiervoor genoemde scheiding en deling vond plaats op 4 mei 1876², waarschijnlijk op verzoek van dochter Lutske, die inmiddels meerderjarig was en gehuwd met Jannes Veenstra, bouwkundige te Marum.

Ook de vier oudste kinderen van Hendrik Bergsma erfden uit de nalatenschap van Pier Holtrop, ieder voor 3/40 deel.

Hoe was het mogelijk dat deze kinderen als niet-wettige erfgenamen erfden uit de nalatenschap van Pier Holtrop en waarom niet alle vijf?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden was meer kennis van het erfrecht nodig en wel het erfrecht dat gold vóór 2003. Toen immers werd het nieuwe erfrecht van kracht, waarin de partner van de overledene veel meer rechten verkreeg.

Het boek erfrecht van prof. Van Mourik was een bron van informatie.

Er zijn drie cruciale momenten in deze wettelijke verdeling:

1. Na het overlijden van Pier Holtrop op 19 juni 1858 zijn gerechtigd tot zijn nalatenschap zijn 3 kinderen: Lutske, Ebeltje en Fokke Holtrop, ieder voor 1/3 deel. (Pas vanaf 1923 deelde ook de partner mee in de nalatenschap).

2. Na het overlijden van Ebeltje Holtrop op 30-4-1859 zijn gerechtigd tot haar nalatenschap: broer Fokke, zus Lutske en moeder Frouktje, ieder voor $\frac{1}{3}$ deel.
 Wordt totaal: Fokke Holtrop $\frac{1}{3}$ (uit sub 1) + $\frac{1}{3}$ van $\frac{1}{3} = \frac{4}{9}$;
 Lutske Holtrop $\frac{1}{3}$ (uit sub 1) + $\frac{1}{3}$ van $\frac{1}{3} = \frac{4}{9}$;
 Frouktje $\frac{1}{3}$ van $\frac{1}{3} = \frac{1}{9}$ deel.
3. Na het overlijden van Fokke Holtrop op 7-3-1873 zijn gerechtigd tot zijn nalatenschap:
 zijn moeder Frouktje Posthuma voor $\frac{1}{4}$ deel;
 zijn volle zus Lutske Holtrop voor $\frac{9}{20}$ deel
 en de vier oudste kinderen van Hendrik Bergsma ieder voor $\frac{3}{40}$ deel.
 Fokke Bergsma deelde niet mee, want hij was nog niet geboren op het moment van overlijden van Fokke Holtrop.

De kinderen Bergsma erven "dus in de plaats van" en kunnen zo erven ook al zijn zij geen wettige erfgenamen van de oorspronkelijke erflater.

Voor de rekenkundigen onder ons een verklaring van het vermelde onder sub. 3.
 Ouders erven ten minste $\frac{1}{4}$ deel van kinderen, zodat Frouktje van haar overleden zoon Fokke Holtrop erft $\frac{1}{4}$ deel van $\frac{4}{9} = \frac{4}{36}$.
 Wordt in totaal $\frac{1}{9}$ (uit sub 2) + $\frac{4}{36} = \frac{8}{36} = \frac{2}{9}$ deel.

Het overgebleven $\frac{3}{4}$ deel wordt nu verdeeld in een moederlijke- en vaderlijke linie. (oneigenlijke kloving genoemd).

Lutske Holtrop, als enige volle zus verkrijgt dus uit de vaderlijke linie van Fokke Holtrop $\frac{1}{2} \times \frac{3}{4} = \frac{3}{8}$ deel en uit de moederlijke linie van Fokke Holtrop $\frac{1}{5} \times \frac{1}{2} \times \frac{3}{4} = \frac{3}{40}$ deel. ($\frac{1}{5}$ omdat er vijf deelgenoten zijn). Wordt $\frac{3}{8} + \frac{3}{40} = \frac{9}{20}$ deel van Fokkes erfdeel = $\frac{9}{20}$ van $\frac{4}{9} = \frac{36}{180}$ deel.

In totaal voor Lutske Holtrop $\frac{4}{9}$ (uit sub 2) + $\frac{36}{180} = \frac{116}{180}$ deel.

Ieder van de halfbroers en zusters verkrijgen alleen uit de moederlijke linie: $\frac{1}{5} \times \frac{1}{2} \times \frac{3}{4} = \frac{3}{40}$ deel van Fokkes erfdeel = $\frac{3}{40}$ van $\frac{4}{9} = \frac{12}{360}$ deel.

Het positieve saldo van de nalatenschap bedroeg f 8590.-, waarvan f 5536.- ten goede komt aan Lutske Holtrop en f 1145.- aan de vier kinderen Bergsma.

Omdat zij in gemeenschap van roerende en onroerende goederen was getrouwd had Frouktje de helft van het boerenbedrijf reeds in haar bezit gekregen; ook deelde zij door plaatsvervulling mee in de nalatenschap van haar eerste man. Zij verkreeg f 1908.- uit de nalatenschap van haar overleden kinderen. Een kleine pleister op de wonde, die het verlies van haar kinderen ongetwijfeld met zich meebracht.

Dochter Lutske ging strijken met de hoofdprijs van maar liefst f 5536.-.

Na de boedelverdeling moesten enige percelen land worden verkocht en werd een lening aangegaan om het bedrijf uit de financiële zorgen te houden.

Noten

1 RAG toegang 99; inventarisnr. 167

2 RAG toegang 99; inventarisnr. 216

De dubbelganger van Hendrik Werk (deel 2) ¹

Henk Werk, IJmuiden

Op zoek naar een hogere welstand emigreerden talloze dagloners en landarbeiders in de negentiende eeuw naar Noord-Amerika. In de staten van landverhuizers worden zij omschreven als “les well-to-do” (onbemiddeld) en “assessed to taxes unknown” (belastingaanslag onbekend). Onder hen een groot aantal bewoners van het Groninger platteland, waaronder het in Usquert wonende gezin van Lubbert Klaassen de Werk en Martjen Alderts Dijkema.

Opgestapt te Rotterdam en tussendeaks derde klas reizend met de *Duisburg of Prussia* arriveerden zij op 16 juni 1866 in New York. ² Twee kinderen maakten eveneens de overtocht naar het ‘beloofde’ land: Jan (21 jaar), zoon uit Lubberts eerste huwelijk met Grietje Jans Colk, en Aaltje (16 jaar), dochter uit Lubberts tweede huwelijk met Martjen Alderts Dijkema, weduwe van Harm Klasen de Werk, de jongste broer van Lubbert.

Op de passagierslijst van de Noord-Duitse bark staat ook Hendrik Werk, ongehuwd, 29 jaar oud, arbeider van beroep en afkomstig uit Usquert. Gezien zijn plaats op de passagierslijst reisde hij in gezelschap van plaatsgenoten Jan Hindriks Drenth (Jan Drent volgens geboorteakte), zijn huisvrouw Catharina Everts, en hun kinderen Hendrik (23 jaar) en Pieterke (13 jaar).

In het eerste deel over de dubbelganger van Hendrik Werk was ik reeds tot de slotsom gekomen dat niet Hendrik Werk maar Hendrik de Werk tot de passagiers van de *Duisburg of Prussia* behoorde. Mijn speurtocht naar een Hendrik de Werk die in of omstreeks 1837 op het Groninger platteland geboren zou moeten zijn, was echter tevergeefs. Alle geboorten zijn inmiddels ingevoerd in www.allegroningers.nl; zijn geboorte heb ik echter nog steeds niet gevonden. Wél die van Hindertje de Werk, geboren te Usquert op 4 oktober 1836 uit het eerste huwelijk van Martjen Alderts Dijkema met Harm Klasen de Werk, 29 jaar oud en ongehuwd toen zij emigreerde. Als 110 geregistreerd op de passagierslijst is de acht maanden oude Jan Drenth gekoppeld aan Hendrik Drenth en Hendrik Werk (alias Hindertje de Werk). Uit de aantekening “h/w” blijkt dat Hendrik Werk housewife is van Hendrik Drenth. Is hij de natuurlijke vader van Jan, die op 22 september 1865 te Usquert geboren is uit de ongehuwde Hindriktje de Werk?

Geen vraagteken meer is de ware identiteit van Hendrik Werk. Geen familie van de auteur, geen Hendrik de Werk, zoals ik aanvankelijk veronderstelde, maar Hindertje de Werk, huisvrouw van Hendrik Drent en ongehuwd moeder van Jan de Werk.

I. **Klaas Waalkes de Werk**, geb. Usquert omstreeks 1769 ³, overl. Usquert 20-4-1853, dagloner. Tr. Usquert 25-11-1798 **Duurke Menkes Blink**, ged. (NH) Rottum 6-11-1774, overl. Usquert 24-1-1851, dagloonster, dochter van *Menke Harms* en *Grietje Sjabbes*.

Uit dit huwelijk:

1. **Waalke Klaassen de Werk**, geb. Usquert, 20-4-1803, overl. Usquert 19-5-1829, boerenknecht.
2. **Menke Klaassen de Werk**, geb. Usquert 15-1-1805, overl. Usquert 6-2-1880, boerenknecht, dagloner.

3. **Pieterke Klaassen de Werk**, geb. Usquert 11-12-1806, overl. Uithuizermeeden 7-2-1862, dagloonster.
4. **Lubbert Klaassen de Werk**, volgt Ila.
5. **Harm Klasen de Werk**, geb. Usquert 27-3-1812, overl. Usquert 4-5-1812.
6. **Harm Klasen de Werk**, volgt IIb.

Ila. **Lubbert Klaassen de Werk**, geb. Usquert 19-06-1808 (doopsgezind), dagloner, arbeider. Tr. (1) Usquert 26-11-1840 **Grietje Jans Colk**, geb. Usquert 14-2-1821, overl. Usquert 5-7-1848, boerenmeid, dagloonster, dochter van *Jan Jochums Colk* en *Anje Berents*.

Uit dit huwelijk:

1. **Duurke de Werk**, geb. Usquert 4-4-1841, overl. Usquert 18-2-1855.
2. **Anna Lubberts de Werk**, geb. Usquert 30-3-1843, overl. 9-6-1843.
3. **Jan de Werk**, geb. Usquert, 3-9-1844.
4. **Klaas de Werk**, geb. Usquert 6-5-1846, overl. 13-2-1856.

Tr. (2) Usquert 27-12-1849 **Martjen Alderts Dijkema**, geb. Usquert 19-2-1811, ged. (NH) Usquert 3-3-1811, dagloonster, dochter van *Aldert Ulferts Dijkema* en *Hindrikje Klasen*.

1	Jan Drenth	50	Usquert
2	Catharina	48	"
3	Hendrik	23	"
4	Pieterke	12	"
5	Hendrik Werk	24	"
6	Adriaan Polhuis	23	Uithuizermeeden
7	Anje	42	"
8	Lammert Wiersma	24	"
9	Geertruida	41	"
X 10	Jan Drenth	00	"

Passagiers 101 t/m 110 (waaronder familie Drenth) North German bark Duisburg of Prussia, aangekomen New York 16 juni 1866, gezagvoerder E. Holljer. In totaal telt de passagierslijst 264 emigranten.⁴

Uit dit huwelijk:

5. **Aaltje de Werk**, geb. Usquert 20-4-1850.

IIb. **Harm Klasen de Werk**, geb. Usquert 16-8-1815, overl. Usquert 4-9-1841, boerenknecht, dagloner. Tr. Usquert 24-7-1834 **Martjen Alderts Dijkema**, geb. Usquert 19-2-1811, ged. (NH) Usquert 3-3-1811, dagloonster, dochter van *Aldert Ulferts Dijkema en Hindrikje Klasen*.

Uit dit huwelijk:

1. **Duurke de Werk**, geb. Usquert 8-10-1834, overl. Usquert 20-2-1856

2. **Hindertje de Werk**, volgt IIIa.

3. **Klaas de Werk**, geb. Usquert 31-5-1839, overl. 26-11-1839.

IIIa. **Hindertje de Werk**, geb. Usquert 4-10-1836.

Ongehuwd moeder van:

Jan de Werk geb. Usquert 22 september 1865.

Zie de passagierslijst op de vorige bladzijde.

Noten

- 1 Eerste deel: De dubbelganger van Hendrik Werk, HuppelDePup, januari 2000, jaargang 7 nr. 1, blz. 18-19.
- 2 R.P. Swierenga, Dutch Immigrants in US passenger manifests 1820-1880. An alphabetical listing by households heads and independent persons Pref. by P.W. Filby. Scholarly Resources Inc., Wilmington, Delaware 1983.
- 3 Klaas Waalkes de Werk is als eerste geregistreerd in het ledenboek van de Doopsgezinde Gemeente Uithuizen, dat in 1849 werd aangelegd. Hij was sinds 1844 lid van deze gemeente. I.1 t/m I.4 zijn ingeschreven in het "Register der Gebooren, gehouden bij de Mennonite Gemeente te Uithuizen"
- 4 National Archives and Records Administration, Washington D.C, microfilm M237, roll 267.

"Malle Bine" (Tubine Jans)

Petronella J.C. Elema en Abraham van der Laan

Waarschijnlijk had niemand ooit van Bine Jans gehoord als zij haar kind niet te vondeling had gelegd. Maar dat heeft ze dus wel gedaan, en zodoende kwam ze met de Justitie in aanraking. Die gegevens bleken relevant voor ons onderzoek naar vondelingen in stad en provincie Groningen (voor 1811) en zo "vonden" wij het een en ander over Malle Bine.

Op 4 september 1758¹ vertelt koopman *Van den Boog* aan de Groningse magistraat dat hij de vorige avond gasten had gehad. Deze bracht hij 's ochtends tussen 2 en 3 uur (!) een eindweegs naar huis. Op de Kijk in't Jats boge [= brug] komende hoorden zij een onverwacht geschrei in de deuropening van de solliciteur *Vos*. Daar lag een eerstgeboren kind, slechts omgeven met een witte linnen doek, dat zij toen maar naar de Burgerhoofdwacht brachten. Daar werd de stadsvroedvrouw *Geesje Roelefs* opgeroepen, die het kind tussen 3 en 4 in de Hoofdwacht bakerde; een ratelaarsvrouw zoogde het en nam het kind mee naar huis om te verzorgen.

De moeder was snel gevonden. *Bijne Jans*, dochter van *Jan Harkes* weduwe [d.i. *Harmtje Arents*], die bij haar moeder in het Spinhuis woonde. Niet als gevangene,

maar mogelijk als werkneemster. *Harmtje* was al enkele weken de stad uit, naar Grijpskerk, waar de vrouw van haar zoon was overleden.

Bine was een beetje simpel, een onnozel mens, dat niet wist wat ze zeggen of zwijgen, dan wel doen of laten moest (zo verklaren alle naburen op 7 september 1758). Ze werd als "*Malle Bine*" wel door de straatjeugd nagelopen en uitgejouwd. De burenen noemden haar "een sloof".

Bine Jans werd zelf op 23 september 1758 ondervraagd; toen was ze kennelijk uit de kraam. Ze is oud in het 28^e jaar, doende het (linnen)naaien en spinnen. Het kind was van *Albert Roelefs* van het Oude Klooster achter Kloosterburen, varende als schippersknecht bij *Jan Pluimgraven*. Haar moeder wist niet dat ze zwanger was. *Bine* had steeds gehoopt dat haar moeder op tijd terug zou zijn. Die had wel geweten wat ze moest doen. Maar nu heeft ze het kind alleen gekregen terwijl er niets in huis was. Ze heeft het in een "slet" gewikkeld en buiten neergelegd in de hoop dat iemand zou weten wat er moest gebeuren, kreeg daar ook meteen spijt van, maar toen kon ze niet meer over-eind komen. Een paar uur later hoorde ze dat het gevonden was.

Ondanks de verzachtende omstandigheden werd *Bine* vlot veroordeeld ².

"Actum Groningen den 29 september 1758 ³:

Alzoo uit de genomene informatien en vrijwillige bekentnisse genoegsaam als naa regte is gebleeken dat eenen *Bina Jans* oudt in het agtentwintigste jaar op maandag den 4 deeser maandt van een onegt kindt is in de kraam bevallen, sonder adsistentie van jemandt en de eerstgeboorne in persoon bij de Kijk in't Jans Booge ten vondeling gelegd, en naa haar voorgeven getragt maar door swakheijt belet de eerstgeboorne terugge te haalen, waarbij in consideratie koomt de getuigenisse der nabuiren en bekende van de innocentie der geconfineerde, zoo is het dat de Heeren Borgemeesteren ende Raadt ter instantie van de Stadts Advocaat *Ter Borgh* rat. Off. Versoekende sententie soo als naa regte sal worden bevonden te behooren, de voornoemde *Bina Jans* condemneeren gelijk dezelve gecondemmeerdt wordt voor de tijdt van ses jaaren in het Provinciale tugthuis te worden geconfeneerd om aldaar met handen arbeit haar kost te winnen."

In het registratieboek van het tuchthus staat de inname vermeld (op 1758 den 16 Octob.) ⁴:

"*Bina Jans* van Groningen, out 28 jaar, is volgens sententie van de Hooge Heeren Borgemeesteren ende Raadt alhier ingebragt voor de tijd an ses jaar, luit sententie van den 29 september 1758.

N.B. is met haar klein kint van ses weken hijr ingebragt, 't kint daarna uitgehaalt van de Diacon uitgesteed."

Het jongetje is dus onder de hoede van Jeugdzorg (pardon, van de diaconie) gekomen. Aansluitend, op 20 oktober 1758 werd in de Martinikerk het kind van *Tibe* gedoopt, geb. Spinhuisstraat, *Albert* (onecht), zoon van *Teubina Jans*, nu in het tuchthus.

Op 26 mei 1761 ⁵ vraagt moeder *Harmtijen Arents* wed. *Jan Harckers* gratie voor haar dogter *Teubina Jans* "in october 1758 alhier voor de tijd van ses jaren in't provinciale tugthuis is gecondemneert ter oorsake dat een kind in onegt had gewonnen". Dat was natuurlijk niet helemaal waar: ze is veeleer veroordeeld wegens het te vondeling leggen. Evenzogoed difficulterden B & R in het gedane versoeck: ze zagen geen reden om *Bine* vervroegd in vrijheid te stellen. En bij de bovengenoemde registratie van het tuchthus staat op de tegenoverliggende pagina: "is gerelaxeert den 29 sept. 1764."

Bine heeft dus op de dag af haar zes jaar moeten volmaken, en hoe haar leven verder verliep blijft in duisternis gehuld. Zou haar kind zijn blijven leven? En onder welke naam: Albert Alberts, Albert Roelfs, Albert Jans? Statistisch het meest waarschijnlijk is, dat het jongetje als zuigeling is gestorven. Een klein kind dat door de diaconie werd opgenomen, werd gedurende de eerste levensjaren in een kostgezin geplaatst. Overleeft het die ervaring, dan gaat het op ongeveer achtjarige leeftijd naar het Groene (diaconie-)weeshuis. In die innameboeken (Groene Weeshuis, inv. no. 252) is zijn opname rond 1766 niet aangetroffen.

Het was nog lastig om de doop van *Bine Jans* te vinden, omdat wij in de eerste fase haar uitsluitend als Bine kenden.

Maar zij bleek uiteindelijk te zijn gedoopt als *Tubine Jans*.

Overzicht van het gezin van **Jan Harcke(n)s** en **Harmtje Arents**.

- I **Jan Harcke(n)s**, ged. Warffum 23-1-1694, overl. voor sept. 1758, zoon van *Harke Jans* en *Peterke Goossen*, otr./tr. Groningen 17-4/13-5-1723 **Harmtje Arents**, bij haar huwelijk van Groningen (voor haar Jan Jans neve, die verklaarde dat de ouders consenteerden).

Uit dit huwelijk:

- 1 **Harcke Jans**, volgt II.
- 2 **Arent Jans**, geb. Achter de Muur tussen de Ebbingestraat en de Boteringestraat, ged. Groningen (Martinikerk) 5-3-1726.
- 3 **Tubine Jans**, geb. achter de Muur, ged. Groningen (A-kerk) 2-11-1729 (vader heet dan Jan Herke).
- 3 **Pietertijn Jans**, geb. Achter de Muur tussen de Ebbingestraat en de Boteringestraat, ged. Groningen (Nieuwe Kerk) 4-11-1731.

- II **Harcke Jans**, geb. Nieuwe Kijk in 't Jatstraat, ged. Groningen (Nieuwe Kerk) 19-12-1723, zoon van I, tr. Groningen 15-7-1751 **Hind(e)rica Jans**, ged. Grijpskerk 19-3-1724, overl. Grijpskerk (kort) voor september 1758, dochter van *Jan Meints*, bakker, en *Doetje Hind(e)riks*.

Over Harcke's schoonouders nog het volgende:

Lidmaten Grijpskerk:

12 sept. 1717 Jan Meints meester backer en Doetje Hindriks zijn huisvrouw.
1719 o.a. Jan Meints bakker en Doetje Hindercks.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Doetje [Harckes]**, geb. bij Kijk in 't Jatsbrug, ged. Groningen (Nieuwe Kerk) 19-8-1751.
- 2 **Jan [Harckes]**, ged. Visvliet 9-12-1753.
- 3 **Harmina [Harckes]**, ged. Grijpskerk 1-5-1757.

Noten:

- 1 GrA, toegang 1534, inv. no. 2301, sept. 1758.
- 2 GrA, RA III ii 4, fol. 121vo.
- 3 GrA, Volle Gericht, toegang 1534, inv. no. 976, fol. 121vo.
- 4 GrA, toegang 2007, inv. no. 8, fol. 92.
- 5 GrA, RA III ii 4, fol. 147vo.

Liever geen echte Fries!

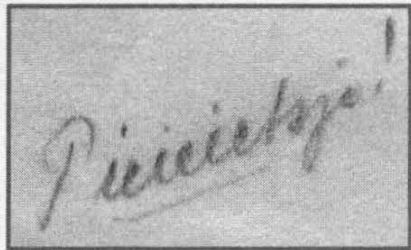
Henk Hartog, Groningen

Op 22 april 1927 stapte Auke van der Ploeg, wonende te Groningen naar de rechtbank. Hij heeft een probleem.

(...) Dat blijkt hierbij overgelegd uittreksel uit de geboorteregisters van den Burgerlijken Stand der gemeente Groningen aan verzoekers minderjarige dochter de voornaam **Pietje** is gegeven.

Dat verzoeker dezen voornaam wenscht veranderd te zien in dien van **Pietronella**.

Dat toch de voornaam PIETJE, aan verzoekers dochter slechts uit familiezwak gegeven, dat meisje en hare familieleden zeer onaangenaam in de ooren klinkt, temeer waar die voornaam in de Friesche uitspraak – verzoeker is van Friesche afkomst en onderhoudt drukke relatie's met Friesche familieleden en kennissen – een zeer langgerekten zeurderigen klank heeft en een voorwerp van spot uitmaakt voor de omgeving.

In de marge staat in potlood bijgeschreven:
Pieieietsje!

Dat om gemelde redenen verzoekers voornoemde dochter in het dagelijksch huiselijk verkeer tegenwoordig steeds "ZUS" wordt genoemd, en deze nietszeggende naam ook moeilijk gehandhaafd kan blijven en belachelijk wordt naar mate het thans reeds achttienjarige meisje grooter en ouder wordt.

Dat echter door den voornaam PIETRONELLA gemelde bezwaren worden weggenomen, terwijl anderzijds de gedachte aan de gebruikelijke "verneming" niet ter zijde wordt geschoven.

Dat de beteekenis en de algemeen aanvaarde uitlegging van artikel 68 van het Burgerlijk Wetboek slechts inhoudt een waken tegen het aannemen van voornamen, welke naar de wet van 11 Germinal an XI als niet geoorloofd zijn aan te merken, en gemeld Wetsartikel derhalve aan de inwilliging van dit verzoek geenszins in den weg staat.

Redenen, waarom requestrant zicht went tot Uwe Rechtbank met het eerbiedig verzoek, toestemming te verleen, om den voornaam PIETJE van zijne minderjarige dochter voornoemd te veranderen in dien van PIETRONELLA.

De Rechtbank wijst het verzoek toe, hoewel wordt opgemerkt dat "De grond, waarop het verzoek steunt, is (...) niet erg overtuigend, maar niettemin te respecteeren."

Pietje (Pietronella) van der Ploeg is geboren te Groningen 25-11-1908, als dochter van Auke van der Ploeg en Wilhelmina Oostindiër. Zij is later onderwijzeres en trouwt in 1932 met Tammo Schuringa, met wie ze in 1935 uit Groningen naar Bussum vertrekt. Voor nadere info zie www.schuringa.nl.

Bron:

Archief Arrondissementsrechtbank te Groningen, toegang 883, inv.nr. 1580, aktenr. 265, d.d. 22-4-1927

Een open einde. Derkje Hindriks.

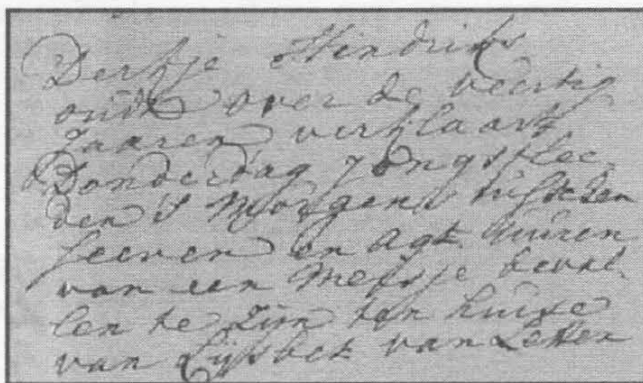
Antonia Veldhuis, Veenwouden

Wederom een artikel van mijn hand met een open einde. En om het slot meteen maar te verklappen: Derkje is niet weer gevonden.

Het onderzoek leek in het begin zo soepel te verlopen. Een compleet gerechtelijk onderzoek zorgde voor veel (genealogische) gegevens van onze hoofdpersoon Derkje Hindricks en leverde zelfs een brief op van een vriend van haar uit 1770.

Er was ook bekend waar ze heen zou gaan. Het zou anders lopen. Had ze maar naar haar briefschrijvende vriend geluisterd, dan was alles beter afgelopen. Alleen waren wij haar dan niet tegengekomen.

Derkje Hindriks is ruim veertig jaar als ze eind juli 1770 onderdak vraagt bij Lijsbet van Letten in de Volderdingestraat in Groningen. Ze is hoogzwanger. Lijsbet laat haar in de kamer bij de haardstede slapen, waar ze op donderdagmorgen 2 augustus een kind ter wereld brengt. Lijsbet is bij de bevalling aanwezig, waarbij verder geen hulp is. Het gebeuren verloopt snel en voorspoedig. Er is slechts één ding wat dit prille geluk in de weg lijkt te staan. Derkje is ongehuwd en heeft, voor zover we weten, zelfs niet eens een relatie.

Ongeluk en gevolg

Toen Lijsbet de avond voor de bevalling aan Derkje vroeg hoe die zich voelde, had ze gezegd dat het kind misschien wel dood was. Ze voelde geen leven meer. Dat zou dan waarschijnlijk komen, vertelde ze, omdat ze twee weken ervoor heel erg geschrokken was bij een ongeluk in Muntendam. Ze was daar door een boer op een 'chais' van de weg gereden en in een sloot beland. Het bange vermoeden komt uit. Het kind blijkt niet levensvatbaar. Volgens Derkje was de baby meteen dood, Lijsbet had het eerst niet in de gaten. Ze besluiten een paar dagen later toch de vroedvrouw maar te roepen. Deze vertrouwt het niet en seint Justitie in. die vinden het dode kindje reden genoeg om Derkje, Lijsbet, vroedvrouw Haverkamps en Marieke Jurriens te ondervragen.

Derkje en Lijsbet worden nog dezelfde dag verhoord¹, twee weken later volgen de andere gesprekken.

Lijsbet van Letten oud 39 jaar, verklaart dat acht dagen daarvoor 's avonds om elf uur een vrouw genaamd Derkje Hindricks bij haar aan de deur kwam en om een slaappleats vroeg. Ze bleek in verwachting. Donderdag de tweede augustus, 's morgens tussen 7 en 8 uur werd ze door Derkje geroepen om haar te helpen met de bevalling. Toen ze bij de vrouw aankwam bleek het kind er al te zijn. Dit vertoonde niet veel tekenen van leven.

Ze bond het kind de navelstreng af en gooide de nageboorte in de haard. Daarna legde ze de baby bij de moeder en ging uit tot 's avonds laat.

Maria Haverkamps vertelt dat ze op zondag 5 augustus 's morgens om ongeveer tien uur door twee vrouwen werd gehaald om naar een baby te kijken en te zien of het kind letsel had. Ze dacht dat het om een soldatenvrouw ging. Ze vond een dood kind in de kamer.

Maria onderzocht de baby en constateerde dat het kind geen letsel had. Ze heeft nog even de navelstreng verder afgebonden. De vrouw vertelde haar dat dit haar derde kind was.

Het dode kindje is voor justitie reden om Derkje, Lijsbet, de vroedvrouw en Marieke Jurriens te ondervragen.

De eerste gesprekken zijn met Derkje en Lijsbet en vinden nog dezelfde dag plaats, twee weken later zijn andere verhoren.

Marieke Jurriens huisvrouw van Jan Speel, wonende op de Drekstoep, zegt dat een week of vijf of zes geleden Derkje bij haar aan huis kwam en vroeg of ze bij haar kon logeren. Ze bleef vier dagen en bij haar vertrek gaf Marieke haar wat kinderspulletjes mee. Daarna heeft ze haar niet meer gezien.

Derkje vertelt

Na de ondervraging van Derkje weten we dat ze twee jaar geleden in Baden bij Wien (Oostenrijk) een kind gekregen heeft. Dit is nog geen driekwart jaar oud geworden. Daarvoor had ze in Friesland al een kind van een soldaat onder Holsten, dit is ook dood ter wereld gekomen.

Derkje verklaart dat ze van plan was om het kindje te begraven van het geld dat ze van de Diaconie te goede had. Dat geld krijgt ze elk kwartaal.

Gevangen / vrijgesproken / veroordeeld

Er wordt door professor van Doeveren en chirurgijn Questius sectie op het lichaampje van het kind verricht. Conclusie: 1^e het kind is levendig ter wereld gekomen, het ademde. 2^e Er zijn geen tekenen van geweld. 3^e Waarschijnlijk is het kort na de geboorte overleden aan de gevolgen van een zware verlossing. Ergo: Derkje wordt vrijgesproken van moord op het kindje.

Echter: Dit is haar derde in onecht geboren kind. Ingevolge het eerste artikel van de stadsconstitutie wordt ze daarop beschuldigd van hoerij en echtbreuk, hetgeen goed is voor 2 jaar tuchthuis.

Hangende het onderzoek zit Derkje gevangen bij de Stadsgeweldige. Op 13 augustus komt ze daar en op 12 september wordt ze weer ontslagen. Die 31 dagen zijn gespecificeerd. Verblijf 'op de 'gijsselkamer' kost 15 gulden en 10 stuiver, voor stro en anders staat 12 stuiver genoteerd en er is een oud hemd voor Derkje gekocht voor een gulden en twee stuiver.

Brief met goede raad²

Bij de processtukken zit een brief, geschreven door een vriend. Hij moest bezorgd worden bij Dirkien Hindricks, die woont bij Antoon van Eijjsakker soldaat onder het eerste battelion van Ruijs. Het adres is Wesjes Dwinger (Wissedwinger) op een bovenkamer te Leeuwarden. De tekst luidt:

Seer waerde ende goede vrindinne ik can niet mankeeren om aen u edele met dese gelegenheijt te beantwoorden als dat ik u edele brieff wel hebbe ontfangen ende uwe slegte toestandt daer uijt verstaen het welck mijn van herten leedtweseen is geweest om te hooren. Ik wenssende als dat het beeter met u edele waer. Wat mijn aen belangt ik ben doer des Heeren zeegen noch in een

goeden toestandt. Maer van mijn saeken hebbe selve noch niet weer want loonwaghten hebben wij niet meer. Ende u edele weet wel in wat staedt dat ik waer doen u edel van Groningen uijt gegaen. Soo dat het voor mijn onmogelijk is voor wat te stueren want van het winter hebbe ik mijn bedorven hetgeen ik noch in geen half jaer weer in voorraet zal koomen soo dat u edele zich moet pasensie moet hebben ende behelpen sich soo als u best can. Vodders beveele ik u in de handen des Heeren ende u een goede ende voorspoedige verlossing ende wensche u al wat van den heemel wenselijk is aen ziel ende lighaem. Ende verhoope als dat u edele haest mueght ersteldt weesen. Dat is mijn hertelijke verlangen. Maer u edele heeft niet gedaen als ik u hebbe geseijdt als dat u edele naer amsterdam soudt gegaen hebben. Daer hadde u edele de kost en vrije kraem gehadt ende ende voor ses weeken u craem gehouden. Niet meer op dit pas als hondert duijsent mael van mijn gegroet ende de groetenisse van vrouw Fleijser ende de groetenisse van alle vrinden ende bekende ik verblijve u toegenegende vrindt.

Groningen den 28 maert

Hind: Verdievers (?) (Verdiewers?)³

Kwijt

Derkje zou dus na het verhoor en haar gevangenneming in het tuchthuis komen. Ze is daar echter niet ingeschreven. Is ze ontsnapt? Vrijgelaten? Of alsnog vrijgesproken? U mag het zelf invullen, ik vind haar niet terug. Dus, mocht u haar tegenkomen: meld het me.

Noten

- 1 De verhoren komen uit toegang 1534. Ze staan daar onder inventaris nummer 2608.
- 2 Voor de mensen die geen zin hebben het oude taalgebruik te lezen: Het spijt de schrijver dat het slecht met Derkje gaat. Hij heeft haar brief ontvangen, maar kan haar helaas niet helpen. Hij heeft zelf een slechte winter gehad. Hij wenst haar een voorspoedige bevalling. Maar waarom is ze nu niet, zoals hij zei, naar Amsterdam gegaan? Daar zou ze zes weken kraam en vrije kost hebben gehad. Hij groet haar 1000 maal en ook mevrouw Fleijser geeft de groeten. De brief is gedateerd op 28 maart en alleen voorzien van een handtekening. Helaas staat er op de brief geen jaartal.
- 3 De handtekening is slecht leesbaar. In 1777 is er in Arnhem een Hindrik Verdievers die trouwt met ene Margreta Jansen.

Uw foto op canvas bij CopyRight kan het!

Verschillende effecten mogelijk, In full color,
mono/duotone of zwart/wit.

En 2 dagen levertijd!

Diverse formaten, vanaf 20x20cm t/m 100x100cm

COPYRIGHT!
www.copyright.nl

CopyRight! kerklaan
Kerklaan 49-51
Tel: 050 5714666
kerklaan@copyright.nl

Allemaal digitaal (een-en-dertig)

Antonia Veldhuis, Veenwouden

In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod. Tips kunt u mailen aan antonia.veldhuis@hetnet.nl.

Sinds oktober 2007 hadden we al de digitale *Leeuwarder Courant*, een miljoen krantenpagina's lopend van 1752 tot heden. Sinds kort is het adres daarvan veranderd in www.dekrantvantoen.nl, omdat er enige kranten toegevoegd zijn. Dit zijn *Dagblad van het Noorden* (2006-heden), 38 weekbladen van de NDC mediagroep (2009, 2010) en de lokale bladen *Frisia* (1896-1977), *Klaverblad* (1967-1977) en *Sawm Stjerren Nijs* (1949-heden). Het is ook mogelijk in alleen de *Leeuwarder* te zoeken.

Het zal u niet ontgaan zijn dat er intussen nog een digitaal sneupersparadijs bij is gekomen. Ook een miljoen krantensites, te vinden op <http://kranten.kb.nl>, de website van de Koninklijke Bibliotheek. Ingevoerd zijn ondermeer de *Oprechter Groninger courant* (1748-1773), *De Groninger courant* (1773-1811) en de *Ommelander courant* (1787-1811). Na intikken van (een) zoekterm(en) (en uiteraard **Zoeken** geven) verschijnen de treffers, met in de linker kolom de mogelijkheid tot verfijnen op **Eeuw, Regionaal, Lokaal, Advertentie, Artikel** enz. Er is mogelijkheid tot selecteren van kranten en periode en inzien kan per artikel, pagina, in tekst of als pdf. Voor uitleg verwijs ik u naar *Demo's* en *Zoekvoorbeelden*, beide staan rechtsboven het zoekscherm. Tot 2012 zullen er nog miljoenen pagina's aan dit bestand worden toegevoegd.

Zoek in vier eeuwen kranten

"antonia veldhuis"

Zoeken

Geavanceerd zoeken

Voor genealogen die nog verder terug in de tijd willen: recent ontdekte ik de quaclappen van het Hof van Friesland. Vonnissen van civiele zaken. De periode 1600-1612 is door Jan Post bewerkt en in een pdf te doorzoeken.

Ik keek even of er Groningers in voorkomen en zocht op de term 'Gron'. Tientallen kwam ik tegen. Een willekeurige selectie: Aefke Boltsma, Edse Dircks, Cyprianus Dronryp, Frans Feytes, Ritske Floris, Jan Fongers, Hans Gielys, Gilles de Grauw, Balthasar Henrici, Jouw Hinnes, Tyesse Johannes, Dirck Molleman, Hendrick Osenwolt, Steven Upkens. Conclusie: het is de moeite waard in dit bestand te zoeken. De periode 1527 tot 1591 is via de site www.tresoar.nl op naam te doorzoeken. In de linker kolom gaat u naar het schermje **Direct naar > > >** en dan naar **Quaclappen**, bijna onderaan. De jaren 1592-1599 en 1621-1764 zijn niet bewaard gebleven, die van 1612-1621 en 1765-1811 zijn niet bewerkt. Genoemde pdf staat onder **transcripties**.

Aan de verkiezing mooiste website *Genealogisch Goed van 2009* deden ook een paar Noordelingen mee. Dit waren de sites:

Wûnseradiel / Wonseradeel (Friesland) door Douwe Meinderts Bonnema en Tjaart Egge Martens. Een database op kohieren Wûnseradiel, personele kohieren, speciekohieren, quotisatie 1749, handtekeningen belastingplichtigen 1712, deels gekoppeld. Zie www.tjaart-egge.nl.

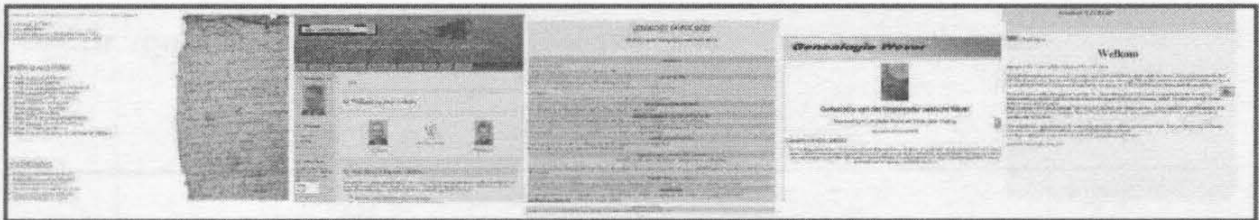
De *Genealogie Familie Werk* geeft een complete stamboom familie Werk (Utrecht, Leiden, Groningen) en (deel)genealogie Vos, Jans, Dauphin, Akkerman, Bronsdijk, Bremer en Groen. Verder de genealogie van joodse families die zwaar gebukt gingen onder de Holocaust: Wagenaar, Van Gelder, Schellevis en Meents. Plus kwartierstaat van de auteur Henk Werk. Op home.hccnet.nl/h.werk.

Onderzoek naar de achtergronden, verhalen en familiegegevens van de familie Wielinga uit Sneek (Friesland) deed Ton Wielinga. Zijn site www.wielingaonline.nl.

Onno Leeraar (geb. in Oude Pekela) zijn pagina over de familie Leeraar maakt onderscheid tussen de Groninger en de Joodse tak. Hij onderzocht ook de Amerikaanse tak Leerar, ontstaan uit de Groninger tak. Aan de Joodse tak wordt gewerkt.

Zie www.leeraar.tweakdsl.nl.

Gert Schuurman zijn site *Genealogie van het Onstwedder geslacht Wever* (nakomelingen van Hiske Alvers en Sibilla Jans Theding) kunt u zien op www/weverleden.nl.

Koos Gräper vroeg me jullie te informeren over de website die hij sinds eind februari op het internet heeft. Het gaat om de bewoningsgeschiedenis van Borgercompagnie, tot nu toe gebaseerd op de Bevolkingsregisters van Sappemeer, Muntendam, Veenendam en Wildervank. De site is in opbouw. Tot nu toe zijn gegevens van ongeveer 14.000 inwoners over de periode 1850-1920 opvraagbaar. Het bijzondere van de site is, aldus Koos, dat personen individueel opvraagbaar zijn, terwijl er tegelijk een foto getoond wordt, waaruit de gezinssamenstelling van de desbetreffende persoon duidelijk wordt. De URL is: www.borgercompagnie.eu.

Klaas Niemeijer stuurde de link www.passagierslijsten1945-1964.nl/boten/index.html, boot-en passagierlijsten die in die periode mensen van Nederlands-Indië/Nieuw Guinea en Australië gerepatriëerd/geëvacueerd hebben. Bij Botenlijsten en Passagierslijsten de naam in het zoekscherm tikken, gegevens verschijnen er onder. Onder **Alle boten** staan alfabetisch de schepen met foto en gegevens. Verder **Statistieken**, **Toelichting**, **Bronnen**, **Meewerken** en **Contact**.

Joop van Campen stuurde me <http://genealogie.linknet.be>. Hoewel deze site erg op Limburg is georiënteerd, geeft het ook veel algemene info zoals **Zoeken wereldwijd**, **Freeware Stamboomprogramma's** (o.a. **Aldfaer**), **Beroepen Database**, **Beroepen van toen**, **Oude beroepen** (alles onder het kopje **Beroepen**), **Genealogisch Woordenboek** en **Latijnse woordenlijst** (daar onder).

Menno Bennema Geerlings vroeg me of <http://naa12.naa.gov.au> iets voor deze rubriek is. Zoeken in "the National Archives collection" van Australië. Bij deze. Via de

button **Guest** (links onderaan) aanklikken kwam ik in het zoekscherm. De rest moet u zelf maar even bekijken, ik heb niets in Australië.

Henk Werk stuurde ook een mail met de link naar zijn nieuwe pagina:

<http://home.hccnet.nl/h.werk/FamiliePoffert.htm>.

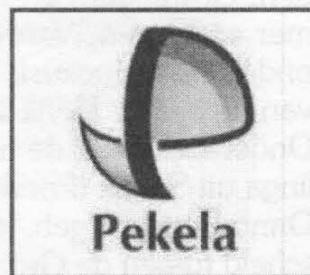
Genealogieën van de families Poffert (Feerwerd) en Ter Wiel (Garnwerd) met het verhaal van gezagvoerder Ties ter Wiel die met zijn stoomschip *Anton van Driel* strandde op de rotsen van Newfoundland.

Bert Kranenborg wees me op *Dé* encyclopedie over Pekela, in te zien op www.wikipekela.nl.

Wilt u de Digit@@ls lezen voordat ze in Roots@Groningen verschijnen, dan is corrector (m/v) misschien wel iets voor u. Ik zoek nog iemand (meerdere personen mag ook) die mijn digit@@ls kritisch doornemen op taal-, link- en beschrijvingsfouten.

Zelf schrijven kunt u op www.groningerforum.nl. De verhalenwedstrijd "De grens voorbij" sluit op 1 oktober 2010. Herinneringen, anekdotes e.d. die zich afspelen in het grensgebied Groningen-Duitsland. Hebt u daar niets mee, dan mag iets voor Roots schrijven natuurlijk ook! Voor nu: surf ze en stuur ze!

Kijk voor een nieuwe digitale column van Antonia Veldhuis ook op www.ngv.nl.

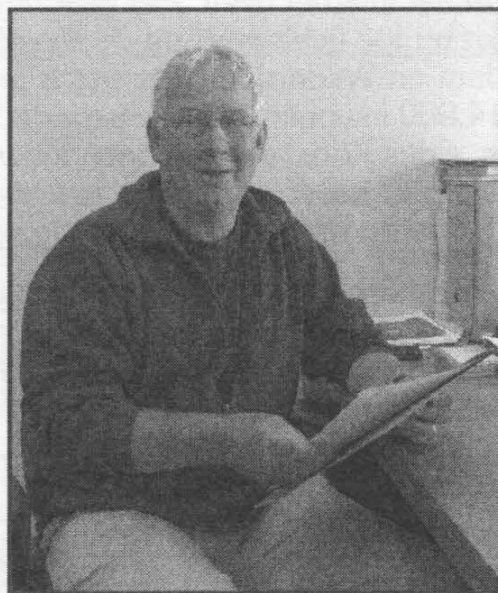

Interview met Geert Braam

Klaas Niemeijer, redacteur

Voor veel studiezaalbezoekers is Geert Braam een bekend gezicht. Bijna 25 jaar is hij werkzaam bij het RHC Groninger Archieven. Geert is door omstandigheden bij het archief komen werken. Oorspronkelijk was hij werkzaam in de bouw. In zijn vrije tijd was hij al een regelmatige studiezaalbezoeker in het toenmalig Rijksarchief in de St. Jansstraat. Toen er op een gegeven moment een vacature ontstond, heeft Geert daarop gesolliciteerd en werd hij aangenomen.

Geert had al op jonge leeftijd interesse in de geschiedenis. Hij hoorde de verhalen van zijn grootouders over vroegere tijden, vooral over de streekgeschiedenis en de familiegeschiedenis. Veel van die verhalen konden worden gecheckt in de archieven, fragmenten werden een snoer. Geert was niet van plan om die verhalen voor zichzelf te houden. In een vroeg stadium had hij al contacten met het toenmalige Nieuwsblad van het Noorden. Regelmatig stond er een bijdrage van hem in de rubriek "Noorder Rondblik". Maar ook dat is inmiddels geschiedenis.

“Natuurlijk was de overgang van de bouw naar het archief een enorme verandering” zegt Geert. “Ik moest natuurlijk diverse opleidingen volgen, o.a. bij het Centraal Bureau voor Genealogie en het Rijksarchief in Assen. Ook een cursus Klantvriendelijkheid maakte onderdeel uit van de opleiding. Mijn huidige officiële functie is medewerker advies en beheer.

Het is een enorm verschil tussen het zelf onderzoeken en het begeleiden van bezoekers bij hun speurtocht in de voor hen nog onbekende archiefwereld. Je denkt mee, filtert vragen, wijst ze de weg, kortom je leeft je in op vragen van de bezoeker. Nogal een verschil met het zelf speuren”.

In 1997 werden zowel het Gemeentearchief als het Rijksarchief ondergebracht in een nieuw gebouw aan het Cascadeplein. De archieven kregen toen de nieuwe naam Groninger Archieven. In 2002 vond er een fusie tussen beide archieven plaats; de nieuwe naam werd toen Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven.

Geert werkt zo'n 3 à 4 dagdelen in de studiezaal. Tevens voert hij correspondentie, doet onderzoeken tegen betaling en verricht correcties in Genlias en Alle Groningers. Zijn baan impliceert dat hij goed thuis is in de burgerlijke stand, bevolkingsregisters, gezinskaarten, persoonskaarten, memories van successie, notariële archieven en rechterlijke archieven. Ook de lotingregisters in het archief van de Commissaris van de Koning(in) met de signalementen zijn heel bijzonder en niet zo erg bekend. In ieder geval is het werken bij het archief erg afwisselend.

“Je maakt natuurlijk allerlei dingen mee. Zo herinner ik me een echtpaar, dat in verband met het huwelijk van hun zoon een stamboom ging maken van hun aanstaande schoondochter. Bij het onderzoek bleek, dat er een ongehuwde moeder in de stamboom van de aanstaande bruid voorkwam. De onderzoekers wilden die in hun ogen ongunstige stamboom wat gaan kuisen. Ik heb hun dat sterk afgeraden, omdat vroeg of laat toch de waarheid aan het licht zou komen. Hoe het verder is gegaan weet ik trouwens niet.”

Zoals gezegd, heeft Geert een brede belangstelling voor de geschiedenis. Hij was lid van de Historische kring De Marne, medeoprichter van de *Heemkundekring Marum* en bestuurslid van de Oudheidkamer Fredewalda. Hij heeft de drive om zo veel mogelijk mondelinge historische gegevens vast te leggen, want de kans dat die informatie verloren gaat is groot. In februari 1945 is in verband met de gevechtshandelingen een groot aantal bewoners van Noord-Limburg geëvacueerd en o.a. ondergebracht in Tolbert. In mei van dit jaar is er een reünie van die voormalige evacués geweest en is er een aantal verhalen vastgelegd.

Een andere interesse van Geert is het fotograferen van mooie plekken in het landschap. Regelmatig zijn foto's van dorpsgezichten en wolkenpartijen te zien op RTV Noord. Ook zal één van zijn foto's worden gebruikt voor de kalender 2011 van de Stichting Oude Groninger Kerken.

Geert gaat alle dagen met plezier naar zijn werk. Over een jaar of drie zal hij met pensioen gaan, maar dat betekent voor hem niet, dat hij bij de archieven uit beeld zal zijn. Als bezoeker zal hij er regelmatig zijn.

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Klaas Niemeijer, kenjniemeijer@planet.nl

De zomer is weer voorbij en ik heb er ruimschoots gebruik van kunnen maken. Dat is een van de voordelen als je in de vut bent. Een geplande fietstocht vanaf Praag ging trouwens niet door, omdat door het noodweer op 14 juli de internationale trein uitviel. Als alternatief een tocht langs de Elbe gemaakt en die was ook mooi. Op weg naar de Elbe nog bij de Kirchengemeinde in Hille (bij Minden) langs geweest. In het Kirchenbuch een foto kunnen nemen van de *Geburzanaeige* van mijn overbet-overgrootvader, geboren in 1787. Na terugkomst bij het RHC Groninger Archieven trof ik in de verkoopstand onder meer de volgende boeken aan:

Angela Cona – Operazangeres uit Usquert – Levensverhaal van Engelina Westerhuis 1891–1984, auteur Anne Aalders. Uitg. Profiel Bedum ISBN 978-90-5294-481-4, 109 blz. geïllustreerd € 19,50. Een bijna ongelooflijk verhaal, hoe een meisje uit Usquert een getalenteerd operazangeres werd en in het vooroorlogse Italië haar triomfen vierde.

Bedreigd bestaan – de sociale, economische en culturele situatie in Noord-Groningen, diverse auteurs. Uitg. Van Gorcum, 2009. ISBN 978-90-232-4610-7, 242 blz. € 39,50. Eerder verschenen in 1959 bij de uitgeverij J. Niemeijer, Groningen. Bij de start van een nieuw onderzoek heruitgegeven. Het is niet alleen vanuit historische overwegingen interessant om te onderzoeken hoe Noord-Groningen zich heeft ontwikkeld na het schrijven van *Bedreigd Bestaan* in 1959, maar de onderzoekers willen hiermee ook om een actueel inzicht geven over de wensen en de verwachtingen in een regio met grote krimp. Leuk om te zien of de conclusies die in 1959 werden getrokken ook zijn uitgekomen, maar of dat de stevige prijs waard is?

De abtenkroniek van Aduard – Studies, editie en vertaling, onder redactie van Jaap van Moolenbroek, J.A. (Hans) Mol en met medewerking van Jakob Loer. Uitgeverij Verloren, Hilversum, 2010, ISBN 978-90-8704-116-8. 373 pagina's, (rijk) geïllustreerd, € 32,00. In dit boek wordt uitvoerig aandacht besteed aan het eens zo machtige klooster van Aduard.

De codeersleutel – Methodiek en geometrie in de middeleeuwse bouwkunst. Auteur Jan Battjes, Uitgeverij Monnier, Groningen, 2010. ISBN 978-94-90769-02-4. Gebonden, 170 pagina's, geïllustreerd, prijs € 32,50. In het voorwoord geeft de auteur aan dat hij 49 jaar werkervaring in de bouw heeft. Dit boek laat duidelijk zijn liefde voor het vak zien. Het boek is verdeeld in een drietal hoofdstukken: I) De oorsprong van de ordening, II) De codeersleutel van het bouwen in de middeleeuwen en III) Ontwerpen in toegepaste geometrie. Helaas ontbrak het de samensteller van deze rubriek aan tijd om het boek nader te bestuderen. De titel is niet alleen intrigerend, maar de inhoud ook! Het is zonder meer aan te raden voor mensen, die wat meer over de middeleeuwse (kerk)bouwkunst willen weten.

De toren uit het midden – Bouwhistorie en ontwerpmethodiek van de Fraylemaborg en het Slochterbos. Auteurs Jan Battjes en Hans Ladrak, uitg. Monnier, Groningen, 2010. ISBN 978-94-90769-90-17, 114 blz. rijk geïllustreerd, gebonden. € 9,95. In 7 hoofdstukken beschrijven de auteurs de (bouw-) geschiedenis van deze borg en de daarbij behorende tuin. Een aanrader voor een ieder die (heel) wat meer over de Fraylemaborg wil weten. Beide auteurs hebben al eerder naam gemaakt met hun studie over de Menkemaborg.

Ernstige Godsvrucht en Gezond Verstand – Een selectie uit de dagboeken van Foeke Wigles Gorter (1756–1836), leraar van de doopsgezinden in Sappemeer. Samengesteld, ingeleid en van aantekeningen voorzien door Bert Dop. Uitg. Verloren, Hilversum 2010. ISBN-978-90-8704-149-6, 407 blz. € 37,00. Een uitgave uit de serie Manuscripta Mennonitica. Met een uitgebreid persoonsnamenregister van de doopsgezinden uit Sappemeer.

Middag – Humsterland, Kroniek van een noordelijk landschap – Diverse auteurs. Uitg. Godert Walter, Groningen, ISBN 978-90-805725-5-3, 271 pagina's, gebonden, rijk geïllustreerd, prijs € 39,50. In het verleden zijn er al meer boeken over dit gebied geschreven, zoals "Vroeger in Middag" en "Herinneringen aan het graven in de terp van Ezinge", maar die boeken beperkten zich hoofdzakelijk tot het gebied van de voormalige gemeente Ezinge. Ditmaal een prachtig uitgevoerd boek (zonder de andere boeken tekort te willen doen) over een wat groter gebied en geïllustreerd met schitterende foto's. De directe aanleiding om dit boek te maken ligt in de erkenning door het Rijk in 2005 van de grote landschappelijk waarde van Middag-Humsterland. Stevig geprijsd, maar dan heb je ook wat.

Moi! Welkom in het Oldambt – Auteur C. Stolk, Uitg. Profiel, Bedum 2009. ISBN niet vermeld, 112 pagina's, geïllustreerd, gebonden, € 14,95 inclusief DVD "Wiede Leegte met Daipte". Dit boek beschrijft allerlei facetten van de samenleving in de voormalige gemeenten van de nieuwe gemeente Oldambt. Het boek is aan alle bewoners van deze nieuwe gemeente uitgereikt. Het is beslist een aanrader voor mensen die een (familie)band met dit gebied hebben.

Stille getuigen van Vervolging, Verzet en verraad – Gedenkwaardige plaatsen in Groningen en Haren. Auteurs Ton Andringa en Nico de Both. Uitgeverij Boekvorm Uitgevers BV, Assen, 2010. ISBN 978-90-77548-71-4. 120 pagina's, geïllustreerd. € 18,50. De schrijvers besteden ruime aandacht aan plekken in de stad en haar omgeving. Het is nogal schokkend om te lezen dat in woningen waar je gewoon langs loopt, zulke gruwelijkheden hebben plaatsgevonden. In de bijlagen van dit boek worden de namen van de slachtoffers genoemd en de begraafplaatsen, waar zij zijn begraven.

Van Groningen tot Zeeland – Geschiedenis van het cultuurhistorisch onderzoek naar het kustlandschap. Onder redactie van Guus J. Borger, Philippus Breuker en Hylkje de Jong. Uitgeverij Verloren, Hilversum, 2010. ISBN 978-90-8704-164-9. Geïllustreerd, 164 pagina's, geïllustreerd, prijs € 19,00. Dit boek bevat onder meer bijdragen van Egge Knol en Meindert Schroor. Zoals de naam al suggereert, betreft het de geschiedenis van het cultuurhistorisch onderzoek in het kustgebied.

Veenkoloniale Volksalmanak – Jaarboek voor de geschiedenis van de Groninger Veenkoloniën. Diverse auteurs. Uitgegeven door het Veenkoloniaal Museum 2010, ISBN 978-90-73777-354, 179 blz., geïllustreerd, € 10,00. In het voorwoord staat: "Als er al een rode draad door deze 22ste editie van de Veenkoloniale Volksalmanak loopt, dan die van werk en beroep". En zo is het. Schoolmeesters, predikanten, boeren, zilversmeden, musici, metaaldoekwevers, logopedisten, acteurs en beeldhouwers. Heel veel interessante informatie voor een lage prijs, of zoals ik bij een vorige editie al eens schreef, met een gunstige prijs-/kwaliteitsverhouding.

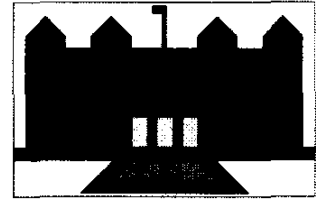
Verzetsman Gerrit Kastein 1910-1943 – Een communistische intellectueel van een vreesachtige koudbloedigheid. Auteur Buck Goudriaan. Uitgeverij De Nieuwe Vaart, Leiden. ISBN 978-90-802717-5-3. 279 pagina's, geïllustreerd, prijs € 24,95. Dit

boek beschrijft het leven van de arts Gerrit Kastein, die zich kort na zijn arrestatie van het leven kon beroven. De band met Groningen is nogal summier. Hij heeft in Ter Apel gewoond en aan de Rijksuniversiteit in Groningen gestudeerd. Het boek bevat een uitgebreid namenregister.

Nieuws van de archieven

redactie Henk Hartog

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel.
050-5992000; www.groningerarchieven.nl

Nieuwe genealogieën in de studiezaal dan wel op aanvraag (toegang 1957)

25983. **Abresch**. *Een geslacht Abresch*.

25992 en 25993. **Stienstra**. *Stienstra familiechroniek*. Dl. 1 en 2. De familie Stienstra was werkzaam in de zee- en binnenvaartgeschiedenis.

25983. **Velleman**. *Nakomelingen van Samuel Nathans (Velleman)*.

25882-25885 en 25887-25891. **Zwerver**. Nazaten van leden van de familie Zwerver **van der Zweep**. Kwartierstaat van Michelle Lianne van der Zweep en Ivar Youri van der Zweep

Nieuwe dan wel opnieuw bewerkte toegangen

358 Sociëteit der Groninger Oude Vlamingen, 1738-1815.

555 Familie van Mesdag, aanverwante families en Mesdagfonds, 1666-1992 (aanvulling).

777 Doopsgezinde gemeenten Den Hoorn, Obergum en Rasquert, na 1817 Mensingeweer, 1770-2000.

1935 Familie van Halsema, 1656-1997 (herzien).

2519 Familie van Calker en Clemens Schroner, 1818-2005.

Catalogi bibliotheek nu ook online raadpleegbaar – direct reserveren vanuit huis nog niet mogelijk

In de e-mailservice van 12 april jl. meldden de Groninger Archieven, dat via hun website nu ook gezocht kan worden in de catalogi van de bibliotheekverzamelingen van de Groninger Archieven. Daarbij merkten zij op, dat vanuit deze zoekfunctie de gevonden literatuur ook gereserveerd kan worden voor inzage in de studiezaal. Deze mogelijkheid werkt echter alleen in de studiezaal zelf. Buiten het gebouw kunt u onderdelen uit de bibliotheek reserveren op dezelfde manier als andere stukken uit de collectie: via de website en dan **>contact>reserveren van stukken**.

Cursus lezen van oude handschriften

De Groninger Archieven organiseren een korte cursus voor het lezen van oude handschriften, waarin u vertrouwd zult raken met allerlei verschillende typen handschriften uit vooral de 18e eeuw. Er wordt geoefend met teksten uit de archieven, waarbij bijzonderheden worden verteld over de achtergronden bij die teksten.

Totaal 6 lessen van 2 uur op dinsdagavond van 19-21 uur, van 19 oktober t/m 30 november. Kosten: € 55,-. Aanmelden bij de balie der Groninger Archieven of via info@groningerarchieven.nl, onder vermelding van: *cursus oud schrift*.

Vragen en antwoorden

redactie Johan Waterborg

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en voor algemene vragen van genealogische aard. Antwoorden komen van de Roots@Groningen-lezers; de redactie doet geen onderzoek naar aanleiding van gepubliceerde vragen; voor verdere regels zie Roots 2009 nr. 1, p. 31. U kunt uw vragen en antwoorden sturen naar: J.A.P. Waterborg, Vijverweide 13, 9791 EA Ten Boer, tel: 050-230 34 40, e-mail: waterborg@ziggo.nl.

ANTWOORDEN

2010/02 Hendrik Peters & Geertruidt Bankes, Harmen Birents

Geertruidt Bankes zal verkeerd gelezen zijn voor Geertruidt Baukes/Boukes. Hendrick Pieters, van Gesterop, soldaat onder capt. Aisema, otr. Groningen 21-3-1668 (voor haar Willem ter Noi zwager) Geertruidt Boukes, wed. van Jan Bosscher.

Uit dit huwelijk:

1 Jantien, ged. Groningen 6-1-1669 (niet 16-1-1669).

Het eerste huwelijk van Geertruidt Boukes: Johannes Boskers, otr. Groningen 25-2-1665 (voor haar Bouke Sigers vader) Geertruidt Boukes.

Uit dit huwelijk geen kinderen gevonden.

Bouke Sig(h)ers, ruiter onder ritmr. Entens, otr. Groningen 18-4-1640 Jantien Alberts (voor wie Peter Geerts als bekende).

Uit dit huwelijk (ged. Groningen):

- 1 Anne Boukes, geb. Zuiderdiep, ged. (A-Kerk) 5-9-1641, otr./tr. (voor haar Peter Sijgers oom) Groningen 1/27-3-1662 Willem Tornoij (!) (= Willem ter Noij, zwager van Geertruidt Baukes in 1668).
- 2 Geertruidt, geb. bij het Papenpoortje, ged. (A-kerk) 17-9-1644.
- 3 Albert, geb. bij het Papenpoortje, ged. (A-kerk) 25-8-1646.
- 4 Albert, geb. Zuiderdiep, ged. (A-kerk) 25-12-1650.

De laatste vermelding over schoolmeester Harmen Berents is op 29-1-1694 (GrA, RA Oldambt, inv. no. 7110, oud nr. V kk 5.) te Meeden. (ondertekening van 'n huwelijkscontract). Harmen is dan neutrale getuige en wordt aangeduid als "onsen schoelmeester Harmen Berents", en zet als handtekening: H. Berentz.

Vrijwel zeker heeft hij 'n broer Leendert Berents (x Hendrikje) gehad.

Dit echtpaar (Leendert Berents x Hendrikje) komt in mijn kwartierstaat voor, maar verder heb ik nooit iets meer over Harmen Berents en Leendert Berents kunnen vinden.

Bram van der Laan, Heiloo

2010/04 Robers – Broersema

Wat Tjaard Christoffer Broersema etc. betreft, moet het familieverband mogelijk eerder in de tijd gezocht worden, en wel met Anneijen Broersema, zalige Tiaert Broersema dochter, otr./tr. Groningen 7-8/19-9-1613 Coppen to Nassum.

Bram van der Laan, Heiloo

2010/05 Betekenis 'Boude'

De oplossing voor deze vraag kwam van onze eigen voorzitter; Gert Zuidema. Op oude kaarten blijkt ten oosten van Veendam de naam De Bouwte voor te komen. Op de militaire kaart van plm. 1855 komt onder Meeden de naam Boven Bouten voor.

'Boude' lijkt dus inderdaad een geografische aanduiding te zijn.
Op de voorplaat van deze Roots vindt u overigens een foto van Sikke Bosscher en zijn vrouw Klaassien Burema die in deze vraag genoemd werden.

VRAGEN

2010/06 Hendrik Willems Wiekens

Aan het einde van de achttiende eeuw vertrok mijn oudvader Hendrik uit Lage in het Graafschap Lippe (D) en vestigde zich in Nieuwe Pekela. Op 10 april 1803 trad hij alhier in de kerk van de Ev. Luth. Gemeente in het huwelijk met Grietje Heeres uit Hage in Oostfriesland (D).

Hierbij gebruikte hij de naam Hendrik Willems. Ook bij de geboorte van zijn eerste vier kinderen werd deze naam van de vader vermeld. In 1811/1812 bij de invoering van de Burgerlijke Stand nam hij de achternaam Wiekens aan. Bij alle nog volgende geboorteaktes (6x) van zijn kinderen en bij de overlijdensaktes van hemzelf (1854) en van zijn vrouw Grietje (1855) werd de naam Hendrik Willems Wiekens gebruikt.

In zijn overlijdensakte d.d. 14-9-1854 werden als ouders vermeld: Christiaan en Elisabeth. Deze namen komen overeen met de vernoeming van de kinderen van Hendrik en Grietje. Noch bij zijn eigen kinderen, noch in de hele verdere familie komt de naam Willem voor, de namen Christiaan en Elisabeth des te meer. Heeft iemand een idee waar dit patroniem(?) "Willems" vandaan kan komen?

Peter Wijkens, Utrecht

Bij de voorplaat en op de achterkant

Idee en uitvoering Antonia Veldhuis

Bovenste rij:

- Bouwina Beintema (1917-2006), moeder van Antonia Veldhuis
- Heike Ottens (1865-1904), broer van overgrootvader van Tineke van de Wege
- Dirk Brouwer (1910-2004), vader van Harry Brouwer.

Foto midden:

- Aafke Hartog (1831-1900), betovergrootmoeder van Jacques Bennis.

Onderste rij:

- Sikke Bosscher (1858-1933) en Klaassien Burema (1857-1928) 'onder de wasliene, de mous in veurtoene', oom en tante van de schoonmoeder van Jan Sjoert Moolhuizen
- Bouwina Beintema (1917-2006), moeder van Antonia Veldhuis.

Op de achterkant:

- Grietje Ottens (1869-1953), zus van de overgrootvader van Tineke van de Wege
- Geessie Jonker (1835-1921), overgrootmoeder van Henk Hartog
- Elizabeth Drent (1846-1935) en Lammert Kling (1841-1914), overgrootouders van Henk Hartog.

Correctie bij de voorplaat van het vorige nummer:

Op middelste rij staan twee foto's vermeld. Op de plaats van Aafke is later het jaar gekomen t.g.v. ons 50^e nummer. Het jaartal bij Aafke klopte niet, typefoutje.

Bedankt: In 2011 komt er een andere voorplaat, waarvoor geen foto's nodig zijn.
Alle inzenders van de afgelopen jaren: bedankt!

Bestuur van de afd. Groningen

- **Voorzitter (en afgevaardigde)**

G. Zuidema
Zilverlaan 30
9743 RK Groningen
050 – 577 63 63

voorzitter@groningen.ngv.nl

- **Vice-voorzitter en penningmeester**

H. Boels
Stadsweg 47
9791 KA Ten Boer
050 – 302 32 07

penningmeester@groningen.ngv.nl

- **Secretaris (web-coördinator en plv. afgevaardigde)**

E.F. van der Laan
Mudaheerd 102
9737 XD Groningen
050 – 525 76 10

secretaris@groningen.ngv.nl

- **Bestuurslid (PR)**

J.A.P. Waterborg
Vijverweide 13
9791 EA Ten Boer
050 – 230 34 40

pr@groningen.ngv.nl

Afdelingswebsite: <http://groningen.ngv.nl>

J.J.T. Wagenaar
Spiegelstraat 103
9721 JT Groningen
050 – 526 67 01

webmaster@groningen.ngv.nl

Redactie Roots@Groningen

redactie@groningen.ngv.nl

H.J.E. Hartog
Snelliusstraat 28
9727 JN Groningen
050 – 525 33 33

K. Niemeijer
Boerhoorn 56
9841 HZ Vries
0592 – 54 22 62

J.A.P. Waterborg
Vijverweide 13
9791 EA Ten Boer
050 – 230 34 40

Contactdienst (CALs)

T.K.J. Wagenaar
Spiegelstraat 103
9721 JT Groningen
050 – 526 67 01
cals@groningen.ngv.nl

Knipseldienst

M. Becker-Jager
Frankrijklaan 49
9502 BN Stadskanaal
0599 – 614 257
knipseldienst@groningen.ngv.nl

Kinnen wie joe helpen?		Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderden	HazaData	Heraldiek	Internet	Kadaster	Militairen (Staats leger)	NGV algemeen	Notarieel	ProGen
J.W.H. van Campen	050 – 501 82 14			✓	✓					✓			
Ir. A. Daae	050 – 309 22 93						✓						
H.J.E. Hartog	050 – 525 33 33			✓	✓						✓		
G.W. Kuyk	050 – 403 15 97					✓			✓			✓	
M.J. de Lange	058 – 280 24 85			✓	✓	✓					✓		
P. Molema	079 – 342 36 80	✓				✓		✓					
R.O. Roffel	050 – 577 04 01					✓							
A. Veldhuis	0511 – 47 58 98			✓	✓			✓					
T.K.J. Wagenaar	050 – 526 67 01		✓							✓			✓

TNT Post
 Port betaald
 Port payé
 Pays-Bas

**GEMEENTELIJK INDELING 1811-1829
 EN REGIO-INDELING**

ISSN-nummer: 1380-7277

Roots@Groningen

Indien onbestelbaar: Eilko van der Laan, Mudaheerd 102,
 9737 XD Groningen